Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

№ 76 (4517). | ШОАТТА, 26 июнь, 1971 шу. | Мах 2 кап. | Газет арадувл 1923 шера денз

ДОАКЪАРАШ КИЙЧДАР

Паччахьалкхен лоархІамера декхар

«Советская Россия» яхача газето кІирандийнахь араяьннача номер тІа ше дешараштa дийцад доакъараш кийчдара доккха областной субботник даьча Подмосковья къахьегамхой маьхерча инициативах. ДІахо 20 июне а хилар из.

Субботникеи воскресникеи итоташ йир селхан. Баьцаш чуэца арабаьннаб областера 109 эзар совгІа болхлой, колхозхой, гІулакхера нах, партийни, советски, профсоюзни, комсомольски болхлой, хІаьта ишттa шефство делаеча город Москверча цхьайолча, районашкара къахьегамхой а. Мангалаш а нийца арабаьлар нах машенаш тІагІоргйоацача моттигашкара — хьуна къовхьашкара, наькъий йистошкара, орашкара баьцаш хьакха. Уж тайпа аьттув боаца моттигаш 5 эзар гектарага дІакхоачаш хилар! Уж хьакха а хьекха, 10 эзар совгІа тонн силосни масса, хІаьта ишттa сенаж, йол, баьца хьоар кийчдир.

Доакъараш кийчдара даьча эггара хьалхарча доккхача московски субботника - воскресника башха-дика толам балар сенца дувзаденна да аьлча, эггара хьалха из дувзаденнад, цунна юкъе дакъа лаца москвичаш чІоаггІа ловш хиларца, хьайбашта доакъараш кийчдар тахан керттера паччахьалкхен лоархІамера декхар цар кхетадарца. Боккхача лоархІаме хилар предприятейи учрежденейи коллективашка, колхозашка а совхозашка а хьалххагІе а массе оагІорахьара субботника яь кийчо, партийни, советски, профсоюзни, комсомольски, болхама органаша бaь боккха организаторски болх. Бокъонца уйла а яь ма ярра кийчйир доккхача гІулакха ерригa оагІош. Долла хІама теркалдаьд: дуккха эзараш боля нах мангалашца, автомашенашца, кхачанца, бийса йоаккхаргйолча моттигашца Іалашбаьбий-беций... Цхьайола коллективаш баьцаш хьоккхаргйолча моттигашка шІаьраска дийнахь саррахье а дІаяхар шоай чаьтарашца, хІаьта шоаттдийнахь Іуйрийна сатоссача хана болх беш бар уж тІера тхир дожанза йола баьцаш хьоккхаш. ХІара коллективана хьалххагІе а ховш дар шоай участок мичахьа я, цудухьа юххьанца деиз тІеххьарча минуташка кхаччалца яхье а бувлаш чакхбаьлар болх.

Цхьан дийнахьара — шоаттдийнахьара цхьа вІаммига мара йоаца хроника ер я:

Подольск. Субботнике дакъа лоацаш хилар ялх эзар совгІа городе баха нах а виъ эзар колхозийи совхозийи болхлой а. Цар кийчъяьй 800 тонн силос, 200 тонн йол, 5 тонн витаминни хьоар.

Можайск. Мошача доакъара 3.000 тонн хьаккхьчар городе бахача бІаьш наха дакъа а лоацаш эггара хьалхара доккха областной субботник хиннача дийнахь даьгІенашкареи цонашкареи.

Домодедово. Субботник долча дийнахь доакъараш кийчдара юрташкарча къахьегамхошта новкъостал деш бар промышленни предприятешкареи гІишлошъечарен 1.450 болхлой, гІулакхера нах. Массава оарцагІа а ваьнна кІоагашка чуделлад 460 тонн моша доакъар. Баьцаш хьоккхача, хьаозача, ІотоІаеча болх беш хиннай 33 автомашен, 40 трактор, 14 тракторни косилка, 26 тракторни тележка.

Истра. Городе бахача нахах 3 эзар гаргга саг вар доакъараш кийчдеча субботнике дакъа лоацаш. Цар новкъосталца 120 гектара тІара баьцаш хьеккай, 1.300 тонн силос еллай, 50 гектара тІарча корнеплодашта оасар даьд.

Ногинск. Мангал хьаккарца цхьана района боахамашка чІоаггІа уйла тІаяхийтар корнеплодашта оасар дара. Масала, шоай безам а хинна новкъостала араваьннача 850 саго Горьке цІерагІча колхозе оасарах цІенйир 12 гектара тІара доакъара свекла.

Подмосковьерча совхозий, колхозий, кoa гІара оалхазараш делаеча фабрикай къахьегамхоша дег тІара баркал аьлар шоай шефашта, субботнике - воскреснике дакъа лоацаш мел хиннарашта цар хьинаре къахьегарахи доакъараш кийчдеча доккха новкъостал дарахи. Субботника-воскресника итогий хьакъехьа цхьана баьча КПСС МК, Мособлисполкома, Мособлсовпрофа, ВЛКСМ МК сoцам тІа белгал ма даккхара, дика юхь дІайоаьхй 1971—1972 шерашка Іанна эшшаш долча доакъарашца доахан дизза Іалашдар духьа лоаттабеча къовсама. Хьалхашка декхар оттадаьд: І июль хьатІакхачалехьа керттерча даькъе эрий тІаяьннача цонашкара баьцаш цкъара хьекха яха а шерра-шера дІаюви цкъа дІайийта дуккхача шерашка тІаювлеи баьцаш чуэцара шерра, балхаш дІадоладе а. Цу цхьан ханна массе метте цхьатарра дика вІаштІехьа а даьккха дІайийнача корнеплодашта, хьажкІашта, гидуаргашта, кхыча доакъарий культурашта Іунал де. ХІаьта цу берригача Іалаьмате лоархІамеча балха тІа подмосковни юрташкарча къахьегамхошта доккха новкъостал дергда цар шефаша.

Доакъараш кийчдара эггара хьалха доккха субботник де дагадехача Подмосковья къахьегамхой инициатива Іалаьмате боккхача лоархІаме я. Цо москвичашта шоашта меттел, Российски Федераце ерригача автономни республикашта а, крайшта а, областашта а йерда резерваши торонаши хьаелл доакъараш кийчдара лоархІамегІарча кампане. Деррига доакъараш гулдеи лорадея, уж тІехдика хулга Іалашде, кхашкареи эрий тІаяьннача даьгІенашкареи чу па эпаш баьций цхьаккха тонн па йита, кхоачам хиллал йол, силос, сенаж, корнеплодаш кийчъе — цхьана цу тайпара декхар оттаду шоашта хьалхашка Подмосковья юрта боахама болхлоша, берригача къахьегамхоша.

ХІанз Іалаьмате лоархІаме да, ха ца а йоаеш, москвичий маьхера опыт, къаьстта а аьттув боацача моттигашкара ерригa баьцаш доккхий субботникаши воскресникаши долча деношка шоай ханнахьа чуэцара гІулакха, массе метте хьаллацари шоай хьалашка юкъеяхьари. Из эггара хьалхарча аргІанара гІулакх хІанз лаьрххІа предприятейи учрежденейи коллективашка, колхозашкеи совхозашкеи дІадоладе дезаш а партийни, советски, профсоюзни, комсомольски органаш. Керттердар — ха дІа ца яхийтар. Цудухьа гаргагІара шоаттдий кІиранди, нагахьа санна сиххеи дикеи кийчо йойл, дуккхача моттигашка дуккха къахьегамхой доакъараш кийчдеча дакъа лаца болабалара юхьиг а хинна дІаотта йиш йолаша отта дезаш да. Городашкеи болхлой поселкашкеи баха нах биззагІа Іалашбара фермашка кхы тІа а продукци — дулх, фуаш, шура — яккха йиш хулийтаргйолаш дола доакъараш кийчдеча.

Россе аренашка укх деношка шерра дІадоладеннад мангал хьаккхара, сенаж лаьттах йоллара, витаминни баьца хьоар даккхара балхаш. Соахкарчул дуккха а дикагІа ду уж балхаш КъилбаседаКавказа дуккхача боахамаша. Масала, Ростовски областе июнь бутт юкъеккхаьчача хана 162 эзар тонн йол кийчъяьр 1970 шера 79 эзар тонн мара ца кийчъяь хиннача метте, шозза совгІа дуккагІа даьккхад баьца хьоар, 152 эзар тонн сенаж лаьттах еллай, хІаьта соахх уж балхаш областе вІалла даь а дац. Кубанеи Ставрополеи сенаж кийчъяра темпаши объемаши соахкарчул кхозза лакхагІа я.

Цхьабакъда, цхьайолча автономни республикашка, крайшка, областашка шортига лел доакъараш кийчдара балхаш. Къаьстта а из доагІа Къилбаседа-Малхбузехьарчеи Центральнии районашта. Йол, сенаж, баьца хьоар кийчде е хІанз а дІайолаенчаьц, е соахкарча темпаел дикка тІехьа а йиса, хІанзза дІайолаенна мара яц масала, Новгородски, Псковски, Тульски, Ярославски яхараш санна йола областаш.

Данза дисараш сихха дІакхоачашланза а соахкарчул дикка лакхагІча темпашеи объемашкеи доакъараш кийчданза а даргдац — ишта да тахачара керттера декхар. Партийни, советски юртбоахама органаша моттигашка шоай хІара деннарча тІахьожама кІал оттаде а вІаштІехьдаккха а деза тІехдикача доакъарашца хьайбаш дизза Іалашдара кийчъяь мероприятеш хІара колхозеи совхозеи, районе а областе а кхоачашъелга.

Цудухьа, шеко йоацаш, из керттера паччахьалкхен лоархІамера декхар толаме кхоачашдара Іалаьмате боккха практически лоархІам болаш хургда Подмосковья къахьегамхоша дІадоладаь маьхера гІулакх массе метте чІоагІа хьаллацар, шерра дІадоаржадар.

(23 июнера «Советская Россия»).

СОВГІАТАШ ДІАДЕННАД

Хьуни хьу чакхйоахачеи, кхачаи, дулхеи шурийи промышленноста, бахача наха бытовой гІулакхаш дара министерствай, предприятейи организацейи, потребительски коопераце а паччахьалкхен торговле а болхлой, инженерно - технически балхаш дерий, гІулакхерча наькъа торжественни собрани хилар КПСС обкома политически дешара ЦІагІа 1971 шера 23 июне.

Торжественни собрани хьайийллар КПСС обкома секретара нов. Х. Х. Бокова.

СССР Лакхехьарча Совета Президиумо тІадилларагІа совгІаташ дІаделар Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатела нов. К. И. Оздоева.

Ленина орден елар Е. П. Латыша — Грозненски маькха комбината маькх йоттачоа, В. С. Некульшинана — Грозненски дулха комбината болхлочоа.

Октябрьски революце орден дІаелар М. А. Титовна — «Терек» яхача мебельни хьу чакхйоахача фирма столяра, Р. Т. Горбана — «Родина» совхоза доаркана, И. Ф. Швеца — чхьагІара - коньякий комбината шофера, И. А. Моргуна — Грозненски дулха комбината болхлочоа, К. Ф. Ковалевна — Нохч-ГІалгІай потребсоюза транспортни контора шофера.

Къахьегама Цеча Байракха орден дІаелар Г. И. Шевченкона — Грозненски универмага секце заведующена, Л. К. Лисовская — Грозненча станце ресторана кондитера, Умаханова Хьавайна— Ведана районни потребительски общества столове повара, Т. П. Юсуповна — Надтеречни потребительски общества шофера, М. Х. Сулейманована — Грозненски индивидуальни хІамаш тегача фабрика портнихана, М. В. Усмановaна — Грозненски индивидуальни барзкъаш тегача фабрика мода Цен портнихана, М. А. Юхминана — Грозненски шурий комбината аппаратчицана, К. Д. Магомадована «Терек» яхача мебельни хьу чакхйоахача фирма станочницана, кхычарна. СовгІаташ деннараш берригаш а производстве хьалха латта 144 саг ва.

Нов. К. И. Оздоева дег тІара даькъала дийцар массане а совгІаташ, ловца баькхар царна цар балха тІа толамаш дахар, чІоагІа унахцІена болаш ираз долаш уж бахар ловш. Торжественни собране дакъа лоацаш хиннараштa цо дийцар КПСС XXIV съезда исторически решеней кердача пятилетке кхоачашде дезаш къахьегамхошта хьалхашка латтача декхарий хьакъехьа.

СовгІаташ деннарий цІерагІа къамаьлаш дир М. А. Титова, Н. Ф. Беловас, К. Г. Багаевас, Г. И. Шевченкос, М. И. Асуевас В. С. Никульшинас, В. В. Посевинас. Цар дег тІара баркал йоахар Коммунистически партенеи Советски правительстванеи шоай къахьегама лаккха мах барах, дош делар, кердача пятилетке КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъяра кхы а дикагІа къахьегаргхиларах.

СССР ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗАЯВЛЕНИ

Советски правительства тІадиллaрагІа Вашингтонерча, Пекинерча, Парижерча, Лондонерча СССР посолаша США, КНР Франце, Англе правительствашка дІаеннай ядерни державай конференци гулъяра хьакъехьарча дешах лаьца СССР правительства яьча укх заявлене текст:

ХІанз ткъаь пхиъ шу совгІа ха дІаяьннай адамаш дунен тІема бала тІа ца кхоачийташ лоаттаду. Цунца цхьана, машар чІоагІа боацаш бус. Дунен тІарча цкъа цхьан, тІаккха кхыча районе тІема конфликташи тІема кхоххама кхуврчаши уьтт, глобальни масштабе тІемаца вІашагІлатара кхерам латт.

Дунен халкъашта юкъерча вахара къаьстта а воча оагІорахьара Іоаткъам беш йолча факторех цаІ я сихдаь герз хьадар. ТІа-тІа дуккагІа кхерам хулийт цо машара, кхы хьалаш долча хана экономически социальни прогресс сихъяра, халкъий паргІатонна пайда эца йиш хургйолаш йола Іалаьмате йоккхий материальни интеллектуальни ресурсаш цо дІайоахаш хилар вІалла ца дийцача а. Гуччахьа да, ядерни герз сихдаь хьадар эггара боккхагІча кхераме хилар. Эггара хьалха цунца дувзаденна да халкъаша чІоаггІа сахьувзадеш, шоай кхоане бахьан долаш царга бала кхаьча хилар.

Укх заявленеца ядерни герз долаш йолча державай правительствашка ше кхайкача хана СССР правительствана моттац, ше дІакхаьча ерригa моттиг хІалакъеш Іалаьмате боккха низ цун хилар, из тeхачул гІехьагІа тІадоагІа даькъаза воаккхаш дола хІамаш, нагахьа санна гІулакх цунга дІакхаьчача, дунен тІарча дерригача халкъашта цо тІабоссабергбола балеи сагатоеи къаьстта хьалхадаханза даргдац аьлча. Цунца цхьана ерригача ядерни державай правительствай уйла тІаерзаянза яргйоацаш лоархІ цо, сихдаь хьадеш латта ядерни герз кІезигдар духьа лоаттабеча къовсамо цхьадола лоархІаме гІанаш дахарга кхоачавааьвале а, ядерни державай арсеналашка массе хІама хІалакдаь дІадоаккхаш йола тІа-тІа дуккагІа низ алсамбувла средстваш Іоаяра процесс юхалостае хІанз укх сахьата вІаштІехьдаьнна ца хилара. Долче, кхы а дуккагІа тІагІертта низ тІабахийта беза-кх ядерни герз дІадаккхарга вугаш дола дизза гІулакхаш чакхдахара.

Ерригача ядерни державай декхари бехктокхами цунах латт аьнна хет СССР правительствана. Уж, духхьал уж, я ядерни герз дІадаккхара практически программа кийчъеи чакхъяккхеи езараш а йиш яраш а.

Из декхар, кхетадеш ма дарра, кхоачашдулургдац, из кхоачашдара шоай низаш ядерни державех алхха цхьанне а цхьаяраша гІадерзадаьдар аьнна. Ядерни герз долаш йолча ерригача паччахьалкхенаша гІулакхаш цхьана чакхдаханза даргдац из декхаргеи хІалакдаь дІадаккхаргеи кхачар духьа.

Ховш да, ядерни герз дІадаккхара дешаш къоастадара лаьца хІанз укх сахьата ядерни державай цхьа никъ боацилга а цу дешаех царна хетараш дуккхача хІамашта вІашка ца доагІилга а. Цхьабакъда, цунах новкъарле хила йиш яц шоашта хетараш вІаши гаргадоаладарах ядерни герз дІадаккхарга бода никъ юкъа къа а хьегаш билларах тІаберзабаь болх ядерни державаша цхьана дІаболабара. Из дІадех халкъий хьашташа, ерригача паччахьалкхений, цу даькъе ядерни державай шоай а хьашташа, хІана аьлча цар кхерамаленна бола тешам а биззагІа Іалашбергба ядерни герз дІадаккхара наькъаца, ядерни герз дуккагІа малагІчо хьаду хьожаш дІахо яхь лелаяра наькъацачул.

Мел хеташ дола уж деррига хІамаш теркал а деш, Советски правительства предложени лу укх гаргга хана ядерни герз долаш йолча пхе державa — Советски Союза, Америка ВІашагІкхийттача Штатий, Китайски Халкъа Республика, Франце, Великобритане— конференци сулье. Цу тайпарча совещане хьажа доагІар, деррига ядерни герз дІадаккхара дешашка. Переговораш ярах хьахургдолча барт вІаштІехьбаларах лаьца аьлча, цо чулаца йиш я ядерни герз дІадаккхара чакхдахаргдолча гІулакхий ерригa комплекс санна, ишттa кІезиг-кІезига кхоачавеш дагалаттача цу хІаманга кхоачавергволаш дола къаьст-къаьста гІулакхаш.

Ядерни герз дІадаккхара дакъерча процессо, шеко йоацаш, новкъостал дергдар массане а цІендаь герз дІадаккхара проблема кхоачашъяра а, дикача оагІорахьара воздействи ергьяр дунен халкъашта юкъерча дерригача хьалашта. новкъостал дергдар паччахьалкхенаштa юкъерча гІулакхашкара тешам чІоагІбара.

СССР правительства предложени лу конференци гулъяра ханаца, из ергйолча моттигаца, цун ден повесткацеи балха порядкацеи дувзаденна долча дешаех хетачоа дипломатически наькъашка гІолла дІа-юха дагадовла. СССР правительствах лаьца аьлча, цунна хет, ядерни пхе державa конференци сихагІа ме гулъю дикагІа я аьнна. Конференци ергйолча моттига хьакъехьа аьлча, цун позици хьайийлла я. Дакъа лоацача берригнешта гІойленагІа йола моллагІа моттиг цунна мегаш я. Нагахьа санна массанена а хетар цхьатара хуле, Советски правительство духьала хургьяцар конференци гулъе кийчон комитет вІашагІйоллара а.

СССР правительство чІоаггІа сатувзаш хьежаргья, хІара ядерни державa цу дерригача дешаех шийна хетар аларга. Цо дІакхайкаду, укх заявленега, ядерни герз дІадаккхара проблема яххача тайпара, лаьрххІа хьожаргболгахи ядерни державаша цхьана къахьегарца из проблема къоастаяргахьа гІа боаккхилга Іалашдергдолгахи ше дог тийша хилар.

КПСС НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА ПЛЕНУМ

24 июне обкома политически просвещене ЦІагІа КПСС Нохч-ГІалгІай обкома II пленум хилар. «КПСС XXIV съезда решенешка хьежжа доакъара база чІоагІъяреи хьайбаш леладелга дІахо дегІадоаладареи даькъерча Нохч-ГІалгІай областной партийни организаце декхарех» доклад йир пленуме парте обкома хьалхарча секретара **С. С. Апряткина.**

Прениех къамаьлаш дир КПСС Грозненски райкома хьалхарча секретара **Ю. В. Сухорукова,** КПСС Наьсарен райкома хьалхарча секретара **С. Х. Гостимирова,** республика юрта боахама министра **И. В. Полушкина,** КПСС Урус-Мартана райкома хьалхарча секретара **М. Ш. Баматгиреева,** Нохч-ГІалгІай гІишлошъеча управлене начальника **Н. М. Чудакова,** КПСС Советски райкома хьалхарча секретара **А. А. Абдулаева,** КПСС Ачхой - Мартана райкома хьалхарча секретара **А. И. Воронкина,** Шаьла района исполкома председатела **М. В. Басанаева,** Шелковской района «Коминтерн» колхоза парткома секретара **Н. А. Юшкова.** КПСС Надтеречни райкома хьалхарча секретара **П. Д. Лапатина.**

Дийцача дешах лаьца соцам тІаийцар пленумо.

Пленумо чІоагІйир КПСС Нохч-ГІалгІай обкома 1971—1972 шерашта йола КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъяра перспективни план.

Пленумо дийцар организационни дешаш а. Кхыча балха тІа хьожаварца дувзаденна **М. И. Абубакаров** КПСС обкома секретара декхарех мукъавалийтар пленумо КПСС обкома бюро состава юкъера а воаккхаш.

КПСС обкома промышленно - транспортни отдела заведующела чІоагІйир пленумо **Г. Г. Олейников.**

Пленума балхах йолча отчет кепатохаргья.

Шерра даьржад хІанз кхашкара балхаш Грозненски района «Грозненский шурий» совхозе. Укх шера эзар гектар совгІа гурахь бийна мукх чуэца безаш ба совхоза кхаш леладераш. Из болх 50 комбайнаца бархІ-итт дийнахь чакхбаккха деш деннад цар. ХІанзале кхо бІаь совгІа гектар тІара мукх хьекха баьннаб комбайнераш. Укх шера къаьстта дика хьийкъай из культура. ХІара гектара тІара юкъера лаьрхІача оардаш боля мукх 26—27 центнерага дІакхоач. Лакха хьоккхамаш доахаш дика къахьег берригача комбайнераша.

Боккха теркам тІабохийт «Грозненский шурий» совхозе доакъар Іалашдара. Из болх дІаболабаьча хьалхарча деношка дукха кхоачамбоацараш нийсделар. Тоъаш бацар болхлой. Цудухьа цхьайола техника болх бе нах а боацаш латта езаш хулар. Из кхоачамбоацар дІадаккхара доккха новкъостал дир совхоза комсомольски комитето. Доакъар Іалашде комсомольско - кагирхой бригада вІашагІъеллар совхозе. Бригадана юкъе ба трактораш, кхыйола техника лелае ховш бола нах. Цхьа ди дІадахийтац цар шоай балха заданеш тІеххоачаш ца еш. Цар новкъосталца электровентиляторашца йокъа а еш хІанзле 1800 тонн йол Іалашъяьй, план 2700 йолча 4500 тонн сенаж еллай, 110 тонн баьца хьоар кийчдаьд боахаме.

Лакхерча сурта тІа: совхоза шоллагІа отделене комбайнер Абдурахманов Мазур мукх хьоккхаш ва. Шийна балха нормаш хІара дийнахь тІеххоачашъю цо.

Лохерча сурта тІа: совхоза комсомольски комитета секретарь Садаев Вадуд комсомольско-кагирхой бригада механизаторашта задани луш ва (аьрдехьара аьттехьа латт). Гужиев Хьасан, Исаев Хьамзат, Кубаев Гилани, Садаев Вадуд.

М. Хаматханова текст.
И. Плиева суртaш.

КПСС ОБКОМЕ

ДИКАГІЧА ПРОПАГАНДИСТАШТА СОВГІАТАШ ДАЛАРАХ

Политически дешара системе дуккхача шерашка а толамца а болх барахи республика къахьегамхошта коммунистически кхетам луча хьинаре дакъа лацарахи совгІаташ лулда:

КПСС обкома Сийлен грамота

Албогачиев Ислама Ахьмада — Наьсарен района Г. Ахриева цІерагІча «Электроинструмент» завода марксизма-ленинизма лардий школа пропагандиста.

Акимова Любовь Федоровнайна — Сунженски района Серноводски профессионально-техническ училища марксизма-ленинизма лардий школа пропагандиста.

Браницкий Виктор Владиславовича — гор. Грозне, Старопромысловски района «Электроприбор» завода марксизма-ленинизма лардий школа пропагандиста.

Бечуркаев Оалхазар Темиралиевича — Ножай-Юрта района XXII партсъезда цІерагІча колхоза юххьанцарча политшкола пропагандиста.

Бондаренко Татьяна Васильевнайна — [illegible] района больница юххьанцарча политшкола пропагандиста.

Висаитов Абдул-Баки Байсуркаевича — Ведана района Карл Маркса цІерагІча колхоза семинарски группа кулгалхочоа.

Ильин Сергей Дмитриевича — гор. Грозне, Заводской района «Чечингстройтранс» автотранспортни объединене марксизма-ленинизма лардий школа пропагандиста.

Козырев Заурбика Бексолтана — МалгІабика района РИДС-2 марксизма-ленинизма лардий школа пропагандиста.

Магомадов Ваха Усмановича — Ачхой-Мартана района № 1 йолча юкъерча школа семинарски группа кулгалхочоа.

Негинский Леонид Моисеевича — гор. Грозне, Ленински района, «Красный молот» завода семинарски группа кулгалхочоа.

Окаев Омран Байсултановича— Советски района «Новая жизнь» колхоза марксизма-ленинизма лардий школа пропагандиста.

Теницкий Павел Артемовича — Шелковской района, Каргалински больница семинарски группа кулгалхочоа.

Тимарсуев Махьма Таралаловича — Гудермесски района № 3 Гудермес инженерно-диспетчерски служба марксизма-ленинизма лардий школа пропагандиста.

Умархаджиев Муса Умархаджиевича — Урус-Мартана района, «Гехинский» совхоза марксизма-ленинизма лардий школа пропагандиста.

Харитонова Лидия Андреевнайна — Грозненски района № 3 йолча «Плодоовощеводческий» совхоза семинарски группа кулгалхочоа.

Хамидов Ваха — Надтеречни района «Озерный» комсий совхоза марксизма - ленинизма лардий школа пропагандиста.

Шеголяев Евгений Николаевича — гор. Грозне, Октябрьски района, «Октябрьнефть» мехкдаьттеи гази йоаккхача управлене электрооборудованеи электроснабженеи проектно-ремонтни цеха семинарски группа кулгалхочоа.

Юдин Федор Митрофановича — Шаьла района № 1 йолча Аргунски юкъерча школа семинарски группа кулгалхочоа.

ПРОПАГАНДИСТИЙ

Іилман-методически конференци

Селхан, КПСС обкома политически дешара ЦІагІа **«КПСС XXIV съезди политически дешара системе экономически Іилма Іомадари»** яхача темах пропагандистий республикански Іилма - методически конференци хилар.

«ХІанзарча этаперча КПСС экономически политика башхалонаши пропагандистий декхараши» яхача темах конференце доклад йир КПСС Нохч - ГІалгІай обкома секретара нов. **Бокова Х. Х.**

Доклад чакхъяьначул тІехьагІа къамаьлаш дир «Октябрьнефта» мехкдаьтта доаккхача Управлене юххьанцарча политически дешара школа пропагандиста Агаркова И. Е., Грозненски района № 1 йолча шурий совхоза марксизма - ленинизма лардий школа пропагандиста Божко И. В., Сунженски района Серноводски юрта боахама техникума марксизма - ленинизма лардий школа пропагандиста Серикова А. С., Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода марксизма-ленинизма лардий школа пропагандиста Сарапина Г. П., МалгІабика района Вознесеновски газобензинови завода семинарски группа пропагандиста Медведева В. И., Наьсарен района АМОС-а социалистически боахама кулгалхочо, Ленински школа пропагандиста Абадиева И. А., Шаьла района «Джалка» совхоза юххьанцарча партийни организаце секретара Садулаева Ю., ВЛКСМ Нохч-ГІалгІай обкома секретара Мякиева О. А., КПСС Заводской райкома пропагандаи агитацеи отдела заведующе Яворске В. Н., кхычар.

КПСС XXIV съезда решенешца бувзаш пропагандистски болх тоабара республика пропагандисташ тІахьехаш кхайкарал дир конференце. Конференце болх чакхбоаллаш дикагІболча пропагандисташта КПСС обкома секретара нов. Бокова Х. Х. дІаелар КПСС Нохч - ГІалгІай обкома Сийлен грамоташ.

Конференце балха отчет кепатохаргья.

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ПХЕЗЛАГІА ХЕРЖАЧА ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА СЕССИ ГУЛЪЯРА ХА ТІЕХЬАЯККХАРАХ ДОЛА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума соцам бу.

1971 шера 18 июне арадаьнна Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума указ хувцаш Нохч-ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика пхезлагІа хержача Лакхехьарча Совета хьалхара сесси 1971 шера 13 июле хургйолаш тІехьайоаккхийла.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель К. ОЗДОЕВ.
Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

гор. Грозный,
1971 шера 25 июнь, № 64.

ЖУРНАЛИСТИЙ СИЙЛЕН ДЕКХАР

Нохч-ГIалгIай АССР журналистий союза правлене пленумера

ДIаяхача номер тIа оаха хоам баьча тайпара, республика журналистий Союза правлене пленум дилар.

«КПСС XXIV-ча съезда решенеши республика журналистий декхараши» яха доклад яьча КПСС обкома секретара **Х. Х. Бокова,** хIьта ишттa пренеех къамаьлаш даьча телевиденен радион комитета председатела **С. М. Лагутина,** парте Грозненски горкома секретара **С. О. Зоева,** «Сердало» газета редактора заместителa **А. А. Мякиева,** «Знамя труда» яхача Сунженски районни газета письмой отдела азведующе **В. П. Шевченкос,** «Путь к коммунизму» яхача Надтеречни районни газета редактора **М. С. Тазнева,** парте Гудермесски горкома секретара **Э. А. Исаева,** «Грозненский рабоче» газета пропаганда отдела заведующе **В. Д. Белоецке,** «Ленинан некъ» газета бехктокхамерча секретара **Р. М. Нашхоева,** «Комсомольское племя» газета редактора **Л. А. Баширова,** «Грозненский рабоче» газета редактора заместителa **И. И. Гвоздикова** кIоаргга дийцар КПСС XXIV-ча съезда решенеш кхоачашъярца дувзаденна республика журналисташта хьалхашка латта декхараш.

КПСС XXIV-ча съезда решенеша. КПСС ЦК Генеральни секретара **Л. И. Брежнева** яьча парте Центральни Комитета Отчетни докладо боарам боашаш дегаш ураоттадаьд берригача советски наьха, дунен тIарча прогрессивни адамий. Съезда документашка хIанзарча заман, вай мехка коммунизм хьалъяра, дунен революционни процесс дегIаахара керттерча проблемашта Iилман-марксистски ленински анализ яьй, массе оагIорахьара белгалдаьхад дIахорча шерашкара парте декхараш.

Деррига советски халкъ санна, берригa низ тIабахийта къахьегаш ба Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхой парте хьалхашка оттадаь декхараш сийленца кхоачашдара. Бехктокхаме декхараш хьалхашка латт республика журналистацта, кепайоазонна, радиона, телевиденена Журналистий толамца къахьега йиш хилийтара мел эша хьалаш Iалашду парте. ХIанз вай республике арадувл диъ республикански газет, 14 районнии городской газеташ, Грозней станицашкеи, юрташкеи 20 дукха тираж йола газет. Дерригача газетий цкъара тираж 200 эзар экземплярал совгIа я. ЧIоаггIа дегIаденад пенйоазув а. Нохчийн гIалгIайн меттала арадувл ши альманах. Бетта шозза арадувл КПСС обкома пропагандаи агитацеи отдела журнал «Агитатора блокнот».

Пресса технически Iалашъяра парте ю йоакхо а гуш я вай республике. Типографе тIа-тIа дукхагIа увттаю керда полиграфически агрегаташ. Республика кепайоазон болх тоабара дукхa лоархIам болаш хилар «Къахьегамхошта коммунистически кхетам балара районни а газетий лоархIам лакхбарах» бола КПСС ЦК соцам Радиои телевиденеи болх тоабара лоархIам болаш соцам тIайийшар КПСС обкома бюроси Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советои.

Докладчико а пренеех къамаьл даьраша а белгалдаьккхар хIанз вай газеташа кхоачашду керттера декхар КПСС XXIV-ча съезда решенешта шерра пропаганда елта, уж толамца кхоачашъяра берригa къахьегамхой оарцагIбоахилга долга. ХIанз лоархIаме да из болх кхетамца вIаштIехьъяьккхача системах белга.

Журналистий сийлен декхар да коммунистий, берригача къахьегамхой кхетам, хьинар лакхдар, коммунизма сийлахь - йоккхий идеалаш чIоагIъяр, буржуазни идеологена, империалистически пропагандана духьала парте лоаттабеча къовсаме берригача средствашца гIо дар. Пропагандистски, агитационно-массови фронта болхлой декхарийла ба ший ханнахьа, цIенхаштта юхатоха моастагIий идеологически чугIортар, социалистически обществах, вахара советски хьисапах, Нохч-ГIалгIайчен экономикеи культуреи дегIаярах дола бакъдар, шерра дIадовзийта.

Газетий, телевиденеи радиои йоккхий торонаш я партийни публицистика дегIайоалаяра, парте советски журналисташта хьалхашка оттадаь декхараш сийленца кхоачашдара. Докладчико а пренеех къамаьлаш даьраша а белгалдаьккхар публицистически материалаш вай газетий оагIонаш тIа кIезига хилар. Декхар латт кIоарга чулоацам болча публицистически статьяшца вахара сийрда оагIонаш хьагойтарах, проблемии дешаш дувца увттадарах.

Кепайоазон, телевидене, радио болх тоабара чIоагIа лоархIаме да болхлойн юртийн корреспонденташ дукхагIа хилийтар. Вай республике хIара шера дукхагIа хул уж. Шерагара шерага лакхлу профессиональни говзал. Уж ба образовани йолаш, политически сакхетам лакха болаш, вахар довзаш бола нах. БIаьш болча республика къахьегамхоша шоай общественни декхар лерхI кепайоазон балха юкъе дакъа лацар. Цунна тешал ду редакцешка ухача письмоша. Духхьал 1970-ча шера эзараш письмош кхаьчад редакцешка, хIьта царех дукхагIдараш кепа а техад.

Пленуме белгалдаьккхар, болхлойн юртийн корреспонденташ цар болх тоабара парте Грозненски горкома марксизма - ленинизма сайранарча университете журналистика отделене, республика журналистий Союза правлене хьайийллача лекторе, «Комсомольское племя» яхача республикански кагирхой газете. «Ленинское знамя» яхача МалгIабика городской газете вIашагIъеххача литературни объединенешка, телевиденеи радиои комитетерча радиокорреспондентий школе дешар вIаштIехьлаккхаро чIоагIа гIодаь хилар.

Газеташ, радиои телевиденеи декхарийла я штате боацача корреспондентий мугIараш шерде, рейдови общественни смотрай, болхлойн юртийн корреспондентий постий материалаш кепаетта. Хьокхаме ба «Грозненски рабоче» газета редакце общественни приемне болх. Ишттa дика лархIа мегаргйолаш я «Грозненски рабоче», «Ленинан некъ», «Сердало» редакцей выездной летучкаш.

Докладчико а, хIьта ишттa пренеех къамаьлаш мел даьраша а дийцар нйслагIча пятилетка хьалхарча шера задании ханал хьалха кхоачашъяра къахьегамхой оарцагIбахара республикански, городской, районни, дукха тираж йолча газеташа беча балхах, дIахо из болх тоабара де лерхIарех. Массадолча газетий оагIонаш тIа кепаетт «Кхоачашъергья КПСС XXIV-ча съезда решенеш», «Пятилетка ударни вахта», «Хьона Даьхе, тха къахьегам!», «Са пятилетка», «Пайда эца ерригача торонех» яхача рубрикаех йола материалаш. КПСС XXIV-ча съезда накъадолхаш, Директивай проект ювцаш Iоаяьча опытах пайда а эцаш, газеташа пропаганда ю съезда решенешта хIаьта уж толамца кхоачашъяра къахьегамхой оарцагI а боах.

Публицистика средствашца КПСС ЦК Отчетни доклада, Отчетни докладах йолча резолюцена пропаганда ярца дувзаденна доккхий декхараш хьалхашка латт республика журналисташта. КПСС ЦК Отчетни доклада тIара, хIаьта ишттa съезда кхыча документаш тIара теоретически положенеш кIоаргга, массе оагIорахьара яшха еза. КIоаргга дIадовзийта деза парте экономически, социальни, арахьара политически декхараш. Республика журналистий декхар да халкъа вахара хьал тоадара парте цахаддаш еш йола йоакхо шерра ювца.

Массе оагIорахьара тахка, довза деза вахар, материальни рузкъа кхолларашца, айхха буззам лоаттабе а, царех дика язде а деза. Партийни публицисташкара В. И. Ленина хьадийхад событешта тIехьа ца вусаш хилар, итогаш яр, выходаш яр таханарча исторе опытах кхоапа кхыча метте накъаяргйола урокаш яр.

Кепайоазон болхлой декхарийла ба Iилманеи техникан карагIдаьннараштa пропаганде е. нйслагIа пятилетка ханал хьалха кхоачашъяра, къахьегама овсарле лаккхъяра, хIара предприяте, хIара балха моттиге производства торонех дукхагIа пайда эцара, Iилман - технически прогресс сихъяра, массе а метте экономе режим чIоагIъяра тIехьа яьржача социалистически яьах шерра язде.

Кхы а дукхагIа язде деза промышленнии юртбоахамеи производстве хьалха латтарий опытах, хIара коллектива вахарахи гIулакххехи. Редакцеша, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша даим теркаме лоаттаде дезаш гIулакх да социалистически яхь, коммунистически къахьегама тIехьара болам дегIа боалабар. Нохч - ГIалгIайчен къахьегамхоша нйслагIча пятилетка хьалхарча шера тIайийца социалистически декхараш кхоачашдара тIехьа лоаттабу къовсам чIоагIбар.

Кейпайоазон, радио, телевидене лоархIаме декхар да «БIарччача шера ударни хьисапе къахьега», аьна. Октябрьски революце орден лелаеча мехкдаьттеи гази йоаккхача «Старогрознефть» управлене коллективо дIадоладаьча дикача гIулаккхех дукхагIа яздар, газетий оагIонаш тIа, радиои телевиденеи гIолла хьагойта из почин хьаллаьцача производственни коллективаша хIара денна лоаттабу къовсам. Ишттa язде деза «Дикала Знак» яккхара тIехьа къовсам лоаттабеча предприятеех а.

Докладчика а пренешка къамаьл даьраша а белгалдаьккхар, республика газеташа, радиои, телевиденеи технически прогресс яра лоаттабеча къовсамах, дикагIа йолча опытах тоъам боллаш яздеш ца хилар. Укх тIеххьарча хана кIезигагIа хул «Пятилетка гвардейцех» хинна а ца Iеш мугIарерча къахьегамхоех а йола материалаш. ДукхагIа язде деза бытови гIулакх деча сфере къахьегарех, кхалнахах, тIемеи къахьегамеи ветеранех.

ЦIенхаштта критика е эза кердача тайпара дахеи къахьегеи новкъарле еча. Гучабаха беза къаракъаш мелараш, прогулаш ераш, анонимщикаш, кхаъаш ийдераш.

Пленуме чIоагIа теркам тIабахийта дийцар кепаеттача материалех хьахулар лакхдара дешаех, партийно-советски кепайоазоно яздер бакъхилара ленински принцип лораярах. Белгалдаьккхар цхьайолча редакцешка критически материалаш кийчъеча хана гIалаташ дувлийталга, хIаьта цу гIулакхо редакце авторитет лохъю, критика еча сага сий доаду. Кхетамца язде деза дIаяхача замах юхедисача нийрчача гIулакхех, критика боарам партийно - советски кепайоазон принципашка хьежжа лакхбергбола гIулакхаш вIаштIехьдаха деза.

Пренеех къамаьлаш даьча дукхачар дийцар КПСС XXIV-ча съезда решенешта пропаганда яра шоаш беча балха опытах, дIахо де лерхIарех. Газетий оагIонаш тIа даим хилац тайпа-тайпара жанраш, укх тIеххьарча хана кIезигьеннай дика очеркаш, публицистически статьяш. Къамаьл даьча цхьабараша белгалдаьккхар, республика журналистий Союза правлене дукхагIа терко е езаш хилар редакцешта юкъера творчески бувзамаш чIоагIдара, дегIаккхувлара, журналистий творчески гIулакхий йоакхо яра.

Вай кепайоазонгара, радиогара, телевиденегара парте дIалехараш чIоагIа дегIадаьхкад. Цудухьа кепайоазонна, радиона, телевиденена партийни кулгалдара боарам лакхбе беза, хIара денна цу кулгалдара формаши, методаши, стили тоа а еш.

* * *

КПСС XXIV-ча съезда решенеш, пятилеткагIа йола Директиваш толамца кхоачашъяра хьакъехьара журналистий Союза правлене, кепайоазон, радио, телевидене берригача болхлой болх тоабара хоадам боллаш дола гIулакхаш белгалдаьха соцам тIайийцар Нохч-ГIалгIайчен журналистий Союза правлене кхоалагIча Пленумо.

Республика журналистий Союза правлене пленумо тешам белар, Нохч - ГIалгIайчен журналисташ дIахо а хьамсарча парте тешамеи денал долеи гIончий хургхиларах. Кепайоазон, радио, телевидене болхлоша шоай низ, хьинар, знанеш кхоергьяц КПСС XXIV-ча съезда решенеш кхоачашъяра.

ЯЛАТ ЧУЭЦАРА БЕХКТОКХАМЕ ХА

Тха районе гурахь дийна ялат соахкарчул дикагIа хьийкъад укх шера. Цудухьа района юртбоахама болхлошта хьалхашка кхы а бехктокхамегIа декхар латт укх шера. Деррига ялат доа ца деш, лоаццача хана чуда деза. ХIаьта из декхар толамца кхоачашдара мамогга дикагIа е еза ялат чуэцара кийчо, балхаш лерттIа вIаштIехьдаха деза.

Из дош дийцар дукха ха йоацаш КПСС горкома бюро. Цига теххар гурахь дийна ялаташ чуэцара балхаш вIаштIехьдахарца дувзаденна дола кхоачамбоацараш, белгалдаьхар цхьадолча боахамий толамаш.

Ала доагIа района дерригача боахамашка ялат чуэцара балхий планаш йолга. Цар тIа белгалдаьккхад малагIа кха малагIча методаца хьоккхаргда, масс комбайн, машен эшаргья, мел нах къахьегаш хургба, кхыдараш. ХIаьта районе гурахь дийна ялат деррига а итт дийнахь чуэца лаьрхIад.

Планашка хьежжа балхаш чакхдахара дика кийчо яьй боахамашка. Ялат чуэца техника еррига тояь болх бе кийча я. Дика кийчъяьй боахамашка аьрда ялат лоаттадергдола хьатташ а. Ялат цIенду, из докъаду агрегаташ тояь, регулировать дань кийча я. ХIаьта еррига помещенеш ялата зе деча са доахкача хIамашта духьал молхаш а теха ялат дIачуэца кийча латт.

Района деррига гурахь дийна ялат 9969 гектар я. Цунах 16 процент кIа да. Из болх беш хургья 83 комбайни 96 жаткеи.

Хьекха ялат кхашкара хьаттанка а пачхахьалкхен ялат дIачуэцача пункташка а шоай низаца транспортаца дIакхахьа лаьрхIад района боахамаша.

Балхий планашка хьежжа 80 процент ялат хьаккари ардари къаьста долаш чуэцаргда. Цу гIулакхо торо хулийтаргья пачхахьалкхенга ялат дохкара план 3—5 дийнахь кхоачашъе.

Ялат чуийцачул тIехьагIа дийна комплексни хьисапе чуда лаьрхIад. Цу гIулакхо торо хулийтаргья лаьттанцара тIоадал дIаялалехьа из юка аха а доакъара лаьрхIа шозлагIа юв культураш дIае а. ХIаьта уж планах 2500 гектара тIа дIаювргья боахамашка.

Ши дош аргда аз групповой методах лаьца. Цу прогрессивни методо дика пайда лургба, нагахь санна из бакъахьа вIаштIехьйоаккхе. Ишттa, цхьан кхай тIа хIаранена цхьан-шин дийнахь хьакха ялат хургдолаш оттае еза комбайнаш. Цо торо хулийтаргья комбайнерашта, шоферашта кхыча болхлошта юкъе яьржача яхье хIара дийнахь болх чакхбаьнначул тIехьагIа итог е. Социалистически яхье хьалхара моттиг яьккха болхло белгалваккха, кхыдараш. ХIаьта хIара дийнахь баьча балха толамаши кхоачамбоацараши дувцаш «Молния» яха пенгазеташ арахецаргда.

Района боахамашта юкъе гурахь дийна ялат чуэцара массанел дикагIа кийчо яьй «Кавказ» колхозеи «Гудермесский» совхозеи къахьегамхоша. Цу боахамий механизатораша районе кхычарел хьалхагIа тояь дIаоттайир ялат чуэца еррига техника.

ХIара шера деррига ялат шоай техникаца чуэц «Кавказ» колхова болхлоша. Цул совгIа шоай болх чаккбаьккхача кхыча боахамашта новкъостал де кийча а хул. ХIанз цу колхоза комбайнаш гурахь бийна мукх чу а ийца «Дружба» совхозе мукх хьоахаш я. Хьакхари ардари къаьста долаш чуэц совхозе мукх. Цу гIулакхо торо хулийт чудахьа ялат цIенеи декъен хилийта. ХIанз 350 гектара тIара мукх хьекха баьннаб «Дружба» совхозе. Цунах 240 гектара тIара бар аьрда а баьннаб. Дика хьийкъаб укх шера цу боахаме мукх. ХIара гектара тIара чуэцар юкъера лаьрхIача ткъо центнер хул, планах лаьрхIар 18 центнер йолча. План 17 центнер йолча хIара гектара тIара 19 центнер боал мукх «Гудермесский» совхозе а. ХIара гектара тIара лаьрхIача районе эггара дукхагIа мукх чубахь «Новогрозненский» совхоза кхаш лeладераша. Ишттa, гектара тIара юкъера лаьрхIача 25 центнер мукх боал царна.

Боккха теркам тIабохийт района боахамашка гурахь дийна ялат чуийцача ювш йола культураш дIаера. Кхашкара ча дIадоакхашехьа лаьтта оаха а оахаш дIаюв шозлагIа юв культураш. Ишттa «Дружба» совхозе хIанзле гурахь йийна культураш чуийцача бIаь гектара тIа доакъара лаьрхIа хьажкIаш дIайийнай. ХIаьта планах 500 гектара тIа доакъара лаьрхIа хьажкIаши борци дIабе безаш ба совхоза кхаш леладераш.

Цу тайппара гурахь дийна ялаташ чуэцара, царна тIехь юв культураш дIаера берригa теркам тIабахийта къахьегаш ба района кхыча боахамашкара къахьегамхой а.

В. КОПАЕВ,
Гудермесски района юртбоахама управлене керттера агроном.

Тюменски области къилбаседе интенсивни электрификаце край я. Эрий уллача ушалашка, долхача хишка гIолла дукхха бIаьш километраш гаьна йолх электропередачай лакхавольтни линеш. Сибарегiени Уралеи энерги дIакхоачийт цар геттара йоккхача мехкдаьтта промыслашка, гIишлошъеча, тайгеи кердача городашка, поселкашка.

«Уралэлектросетьстрой» треста № 14 йолча механизировании колонна коллективо чакх ца воалалуча ушалашка, никъ боацача тIаьдача меттигашка электропередачай бIоагIий дувгI, проводаш хьалтIадехж, низ бола подстанцеш ю.

Колонна монтажникаша, механизатораша, специалисташа хьинаре дакъа лоац керда пятилетка кхоачашъяра яьржача социалистически яхьа юкъе. Пхе бетта задани кхоачаш а яь, хьалъеш латта низ бола Сургутски ГРЭС электроэнергеца Iалашъяра эшача лакхавольтни ЛЭП-а монтаж яь бовлаш ба уж. Томски области Негвой—мехкдаьтта промыслаш яха керда электролинии йилла болабеннаб.

Сурта тIа: корта бIогора боалача лакхале болх беш ба мехколонна монтажникаш, ЛЭП лакхавольтни проводаш хьалдехкаш ба уж.

И. Сапожкова сурт. ТАСС фотохроника.

ТОРОНЕХ ПАЙДА А ЭЦАШ

Наьсарен района «Октябра 40 шу» яха дулха - шурий совхоз 1957 шера вIашагIъеллай. Цу хана денз 1969 шерага кхаччалца цхьа шу пайда беш чакхдаьккхадац цу боахамо. Цу гIулакха керттерча даькъе Iаьткъар дар болх беча наьха къахьегам во вIаштIехьбаьккха хилар. Цунца бувзам болаш дар хьайбаш воча хьалашка леладар, фермашкарча халача балхашта механизаци ца яр, тоъам болаш Iалашдацар доакъар а.

Бакъда тIеххьарча хана совхоза къахьегама хьоккхамаш хувцаденнад. Белгалде деза къаьстта дукха хувцамаш КПСС XXIV съезда чакъадолхаш хиннилга. Съезда сийна тIайийца социалистически декхараш толамца кхоачаш а деш дIадахача шера 33 эзар сома пайда бир къахьегамхоша. Холуш лакхъелар совхоза фермашка хIара Iаттагара йоаккха шура, алсамдаьлар хIара хьайбана дийнахьа буси тIакхета дулх. хьайбай продукци яккхарга дIадолар а дикка лохделар. Ишттa, нагахьа санна 1969 шера совхоза фермашка хIара Iаттагара 1593 килограмм шура йоаккхаш хиннаяле, 1970 шера планах 1750 килограмм яккха езача 1818 килограмм шура яьккхар. хIаьта хIара хьайбача дийнахьа буси тIакхийтта дулх хьалха хинначул 20 грамм дукхагIа дар, хIара устагIанна тIера доаккха тха 500 грамм лакхделар.

Хьайбай продукци яккхарга дIабода мах лохбара лоархIаме да хьайбашкара йоаккха продукци лох а ца йолийташ царна луш дола доакъар кходар. Ишттa, нагахьа санна 1969 шера шурий цхьан центнерга 153 доакъара единица дIаяха яле. 1970 шера цхьа центнер шура яккхара 132 доакъара единица мара эшандар. Цунца цхьан лохбелар хьайбай продукце мах а. Ишттa 1969 шера устагIан дулха цхьан центнера мах 76 соми 36 кепиги хиннабале, 1970 шера из 71 сомагеи 40 кепигагеи кхоачаш лохбелар. цхьа центнер тха даккхарга 528 сом доаш хиннача 472 сом мара даханзар.

Лакха къахьегама толамаш доахаш вIадоладаьд совхоза хьайбаш леладераша нйслагIча пятилетка хьалхара шу а.

КПСС XXIV съезда сийна лакха социалистически декхараш тIайийцар цар. ХIаьта укх шера пхе бетта баьча балха итогаша хьахьокх уж декхараш цар толамца кхоачашдеш хилар. Нагахьа санна 1970 шера хьалхарча пхе бетта хIара Iаттагара юкъера лаьрхIача 655 килограмм шура яьккха хиннаяле, укх шера цу юкъа 1007 килограмм яьккхай из продукци.

Ишттa лакхденнад кхыдола хьоккхамаш а. Масала, дIадахача шера цхьа центнер шура яккхарга дIадахар 31 соми 65 кепиги хиннадале, укх шера 21 сомагеи 40 кепигагеи кхаччалца лохденнад из. хIаьта хьайбашта тIакхетача хIара центнер дулхага дIабода мах а 123 сомагеи 29 кепигагеи кхоачаш лохбеннаб. Лоацца аьлча укх шера совхоза пайда белар хьайбаш леладаро.

Ишттa из хилара дукха бахьаш да. Керттерча даькъе белгалдаккха деза хьайбашта деш дола гIулакх тоаденнилга, царна луш долча доакъара дикал лакхъеннилга. Хьалхарчул алсамагIа я хIанз хьайбашта луча доакъарца йола белкови, витаминни вещесташ. Хьайбашта хIанз телаш долча доакъарца дукхагIа я бобови культураш, жмых.

Дале а аланза даргдац хьайбаш леладерий балха юкъе дукха кхоачамбоацараш долга а. Цу даькъе керттера дар да фермашкарча балхашта механизаци яь ца хилар. Фермашкарча хьалашка хьежача гучадаргда укхаза хьайбашта доакъар дIадаларен кхо даккхарен балхашта мара механизаци яь йоацилга. хIаьта кхыдола деррига а балхаш кулгашца ду. Ишттa, доахан хIанз а кулгашца дегт. хIаьта цу балха механизаци яра деррига а хьалаш долаш да боахаме.

Ала деза совхоза фермашка болх бераш шоай болх дика бовзаш, говзал лаккхайолаш нах болга, цар хьинарца даьхад совхозо хIанзалца даьха толамаш. Совхоза дикагIа болча къахьегамхошта юкъе я Октябрьски революце орден енна СССР Лакхехьарча Совета депутат Тимурзиева Ахьмада Роза. Укх шера хьалхарча пхе бетта ше лелабеча хIара Iаттагара юкъера лаьрхIача 1427.5 килограмм шура яьккхай цо. шера планах 1800 килограмм яккха езача. Ишттa лакха толамаш доахаш къахьег совхоза йиллача дена ферме болх беш йолча Хасиева Моллай Хьаяс а. Партеи правительствай цун къахьегама лакха мах а баь 1966 шера Къахьегама ЦIеча Байракха ордени, хIаьта дукха ха йоацаш бархIлагIча пятилетка шура яккхара план ханал дукхха хьалха кхоачашъярах Ленина ордени елар. Укх шера пхе бетта хIара Iаттагара 1365 килограмм шура яьккхай Хьавас, тIайийцача социалистически декхарех берригача шера 2000 килограмм мара яккха ца езача.

18 шу мара даьннадац совхоза доярка Дугиева Аьсета, хIаьта совхозе болх бу шоллагIа шу мара а дац, дале а социалистически яхье хьалха латтачарна юкъе я из. ХIанзлехьа хIара Iаттагара 1338 килограмм шура яьккхай къоначa доярка. Аьсета болх бу шоллагIа шу мара дац, цхьабакъда из болх бе Iомаяь цун нана Дугиева Аминат 1957 шера денз я ферме болх беш. Дуккхача шерашка цо хьинаре баьча балха лакха мах а баь укх деношка Къахьегама Цiеча Байракха орден елар Амината. ХIаьта царна массанена Ленински Юбилейни медалаш а еннай. Геттара дика къахьег бежа Iуно Микаилов Исас. БIаьи безткъеи ялхайтта етт ба цо боажабеш. ХIаьта пхе бетта планах 1960 центнер яккха езача 2269 центнер шура яьккхай цо леладеча Iула юкъерча доахангара. Цу тайппара дика къахьег Долакха-Юртарча шурий-товарни фермерча Iаьсий леладеча Лахкильгова Хамсата а. Ши бутт баьнна кховзткъе итт Iаса да цо леладеш. ХIаьта цхьа ди дIадодац план 400 грамм йолча дийнахьи буси цо хIараченa юкъера лаьрхIача 550 — 575 грамм дулх тIа ца кхетийташ. Цул совгIа ер шу дIадоладелча денз цхьа Iаса юкъера а далийтадац цо.

ХIанз Iан замалахь чусоцадергдолча доахана доакъар Iалашдеш ба боахама хьайбаш леладераш. Аьла лаьрхIа 650 гектара тIара цхьан шера а дуккхача шерашка а тIаювла баьцаш хьакха езаш ба уж. Йол Iалашъярца цхьан боккха теркам тIабохийт боахаме сенаж кийчъяра а. Планах 100 тонн кийчле деза из мах бола доакъар. ХIаьта цох кхоачам а ца хеташ 350 тонн сенаж кийчъе лерхI боахаме.

Ишттa, укх кердача пятилетка хьалхарча шера тIайийца декхараш кхоачашдара шерра социалистически яхь а йоаржаь низ кхоца беш шоай балха хьоккхамаш денгара денга лакхдеш къахьегаш ба совхоза берригa хьайбаш леладераш.

М. С. ИНАРКИЕВ,
зоотехник.

Цхьан коллектива толамаш

Дика къахьийгар байнача пхе бетта Грозненски маькх еча комбината коллективо. Массадолча хьоккхамашца пхе бетта задани толаме кхоачашъяьй комбината коллективо. Ер шу доладелча денз планагIа лийрхIачул совгIа реализаци яь продукци 35 эзар совгIа сома маькха я. Цу юкъа 102,4 процент лакхъеннай къахьегама овсарле.

Продукци маькхалъяларга хьежжа хул производствана пайда. Из дикагIа маькхалъяргйола наькъаш лехар комбината хьалхашка латтача лоархIамеча декхарех цаI да. Цудухьа из дика кхета а деш мах беча дуккхача организацешца цахаддаш бувзам лоаттабу. ХьалхагIе а договораш а увттадеш заказчикашта ший ханнахьа дIаккхухьийт маькха изделеш. Цу гIулакхо кийча продукци дикагIа маькхал йоаккхийт комбинатага. Керттара дар фуд аьлча, из да комбинате кийчъеш йола тайп-тайпара маькха изделеш наха дикагIа дIайиергйолаш дикеи чам болаши хилийтар. Цу даькъе, ала деза, кIезига къахьегац барт болча коллективо. Нагахьа санна из ишттa децаре производственни заданеши тIайийду доккхагIдола социалистически декхараши кхоачашдеча ишттa лакха хьоккхамаш даха карагIдувларгдацар. Арахецача продукцега дIабода мах лохбараи производства экономически эффективность лакхъяраи чIоагIа йоакхо ю бахьан долаш керттерча производственни фондаша дикагIа пайда лу.

Комбината болхлоша кийчъю продукци — маькх, батонаш, вафлеш, чIоракаш, кхыяраш Грозне мах беча организацешка дIаккхаьчачул тIехьагIа дуккхача бахача наха ийю. Дика кийчъяьи чам болаши хиларга хьежжа маьхала а йоал. Цудухьа арахецача продукце ассортимент шеръяра, из дикагIа хилийтара дукха тайп-тайпара мероприятеш чакхъяьхай, чакх а йоах. Из гIулакх теркам тIабахийта леладу. Ала деза, маькха, булкай, вафельни, чIоракий цехий коллективаша цхьаккха гIалат ца доалийташ болх беш хилар. Брак йоацаш продукци кийчъяр хиланза даргдоаца хIама а хинна дIаэттад цу цехашка. Из бахьан долаш хIанз стандартни йоаца продукци дIакххахьийтац комбинато мах беча организацешка.

Бахача наха гIулакх дар тоадарaи производство дIахо дегIайоалаярaи парте XXIV съездо хьалхашка оттадаь декхараш доккхийи бехктокхамеи да. Уж дикагIа кхоачашдара шоайла социалистически яхье яьннай комбината цехий, участкай коллективаш Съезда решенеш дIайовзийтацдаь партеи правительствай бахача наьха хьал тоадара мел йоакхо ю дика кхетадеча наьха къахьегамцара безам цIаккха а ца хиннача тайпара боккха ба. Ди тIехьа хьинерегIа къахьег цар, дукхагIа хулаш боагIа производстве хьалха латтараш. Цудухьа хьадер беркатегIа хиларга хьежжа лакха да доаха хьоккхамаш а.

ХIанзлехьа гучабьнна яхье хьалха латтараш. Из а йоккха опыти лакха говзали йола специалист Кавакиди Валентина Алексеевнас кулгалдеча чIоракий цеха коллектив. Байнача пхе бетта социалистически яхьа итогаш йича комбинате хьалхара моттиг яккхарах предприяте карара хара тела Ше байракх хьожайир цу барт болча коллективана. ДикагIа болча болхлой цIераш яхар дийхача, шоаш баьча балха итогаш тIайола каьхаташ сона хьалхашка Iодехкар Валентина Алексеевнас. Эггара хьалха латт Губанова Галинай, Дмитриева Нинай, Попова Асяй, Хатоева Зурай цIераш.

—Дукха дIайха дешаш ала лов царех. Даим хьокхаме къахьегаш массанел лакхагIа хьоккхамаш доах пар. Цехе дикача гIулакхий хьалхле царга я. Долчча тайпара аьлча во болх бераш бац тха цехе, — йоах нов. Кавакиде. Масала, Губанова Галина бод хьувш я. Цунна бод кийчбе харга хьежжа дикал йолаш хургья цехе арахеца продукци. Цудухьа дукха ха дезаши бехктокхамеи участок я цунгара яр. Дуккха дар шийх тийша долга кхетадеча Галинас цIаккха а гIалат ца йоалаш лакха овсарле йолаш къахьег. Шийна йилла задании кхоачаш ца еш Iийна шийгара эсалал гуча ца ялийта гIерташ къахьег хIара болхлочо. Производствах наьха дог лазаш хилара дола масал да из. ДIахо йодача хана а шоашкара Ше байракх карара ца ялийта лерхI чIоракий цеха коллективо.

ЧIоракий цеха коллективаца яхь лелаеча булкаш еча цеха коллективах. цун къахьегамах къаьстта ала доагIа. Комбинате йоккхагIчарех я из. Цудухьа кхычарначул йоккхагIа задании тела цунна. ГIаккха арахецача продукце боарам а цунга хьежжа боккха хул. Комбината коллективо производственни планаш кхоачашъеча дизза дакъа лоац булкаш еча цеха болхлоша. Цеха начальник я йоккха опыти организаторски таланти йола Овчарова Валентина Тимофеевна. Производственни болх кхетамца дика вIаштIехьбаьккхаб цо, наьха къахьега безам хургбола гIулакхаш леладу. Цудухьа лакха хьоккхамаш даха карагIдувл цеха болхлошта. Комбинате яьржача социалистически яхье шоллагIа моттиг а йоаккхаш пхе бетта заданел совгIа 29 эзар сома маькха булочни изделеш арахийцар цеха коллективо. Цехе кийчъю 30 ассортимент булочни изделеш. Алхха Грознерча тикашка дIаккхаьча ца Iеш Урус-Мартана, Шаьла, Шелковской районашка а дIакхухьийт уж. ХIаьта дика кийчъяьи чам болаши хилар бахьан долаш бахача наха дика дIа а ийю. Къаьстта дика маькхалйоалаши хоатташи я столови батон, сдобни булкииг, сайка, городской булка. Ала деза, саратовски методах болх бе яьлча денз еррига продукци цхьаккха а дефект йоацаш арахец булкаш еча цеха коллективо. Коллективе а цехал арахьа а боккхача безамца шийн цIи йоаккхийт маькх йоттача Борова Лизас. Цунах тешам беннача цунца цхьана болх бераша Ленински райсовета депутат хержай Лиза. Дукха ха я нов. Борова хьоккхаме къахьегаш хьайоагIа Ишттa дукха дика гIулакхаш карагIдувларца шоаш дIабовзийтаб мастера Кумачева Лизас. Ленински Юбилейни медалаш лелаеча мастера Мнацаканов Аршака, хьоанал хьеккхача (смазчица) Торшхоева Хьулимата. 30 шерал совгIа ха я Шепелева Валентина Ивановна цу системе болх бу. Цуй вахари къахьегамаи гIулакхаши комбината болхлошта, къаьстта а кагирхошта бола хьоккхам а хинна дIаэттад. Къахьегамцара безам лакхеи производствацa хьашт долаши йолча цунна доккхий гIулакхаш карагIдувлар белгал а доаккхаш вай мехка дезагIа дола совгIат — Ленина орден еннай Шепелева Валентина Ивановнана. СовгIато дукхагIа дIадехилга кхетадеча Валентина Ивановнас цIаккха а лохъялийтац къахьегама темпаш. Цудухьа цеха коллективо доккхал ду орден лелаечох, ерригача комбината лоархI, сийду цун. ХIанз бод хьувш я нов. Шепелева. Цо кийчъяьча продукцена тIахьожам бац. ДикагIа бола производственникаш бувцаш кхы а дIахо яхьа йиш яр ер список. ТIаккха цу юкъе воагIаргвар печник вола Халашев Салман. Эшшача башха дика каменщик а, слесарь а ва Салман. Цхьадолча даькъе цунах тийша да цеха коллективо доаха лакха толамаш. Нагахьа санна пишк йохе болх соцарг ма бий. Цхьабакъда, Салмана дика технически доал ду пишкашта. Цудухьа ритмично болх бу цар. Дика рационализатор а ва нов. Холашев. Профилактика яр дукха е моллагIа хьовзам хинна пишк соцае йийзача шел ца луш 48 сахьат доаккхар цо. Цхьабакъда творчески къахьега Iемача Салмана «Пишк сихагIа шелъялийтара приспособлени» яхача темах лаьца рационализаторски предложени балха юкъейоалаяр бахьан долаш 8 сахьат лоацъеннай из ха. КПСС XXIV съезда решенеши нйслагIча пятилетка хьалхарча шера плани ханал хьалха толаме кхоачашъе аьнна ше денна дош сийленца кхоачашду барт болча коллективо. Шера задании 28 декабре кхоачаш а еш планагIа лаьрхIачул совгIа 30 тонн булкай изделеш арахеца аьнна да цо тIайийца декхар. ХIаьта духхьал байнача пхе бетта планал совгIа арахийца продукци 70 тонн я.

— Шу долалуш тIайийца хинна доккхагIдола социалистически декхараш хIанзлехьа тIеххоачашдаь даьннад тхо. Цудухьа хьалхагIа гIайийца хиннараш юха керда а доахаш кхы а лакхагIдола социалистически декхараш тIайийцад оаха. Цар тIа шера план 25 декабре кхоачашъе лаьрхIад. Кхы тIа а бIаьш сомий маькха планал совгIа продукци лургье Даьхенна, — йоах ший коллективах бIубенна йолча цеха начальника Овчарова Валентина Тимофеевнас.

Х. БАЛАЕВ.

«СЕРДАЛО»
2-гIа оагIо, 26 июнь, 1971 шу.

КОММУНИЗМ ХЬАЛЪЮ КЪОНАБАРАШ

ПАРТЕ ГIУЛАКХА ТЕШАМЕ

Кхоана — советски кагирхой Де. Вай республикера къонабараш советски кагирхой денна укх шера накъаболх дерригача халкъо, беррига кагирхоша КПСС XXIV съезда исторически решенеш кхоачашъяра къовсам лоаттабеча хана.

Парте XXIV съездо кхы тIа а айдаьд республикерча комсомольцийн кагирхойн къахьегамен политически хьинар. Городийн юртийн къонача къахьегамхой дерригa низаш КПСС XXIV съезда исторически решенеш, СССР халкъа боахам дегIабоалабара пхе шера планах йола цун Директиваш кхоачашъяра тIадерзадаьд. Кердадараш творчески наькъаца лаха лаьрхIа да парте решенеш кхоачашъяра тIанийна социалистически декхараш. Цар чулаьцай дийна инициатива а, бIубенна технически уйла а, Iоаяь производственни опыт а, бокъонца йолa экономически расчет а.

Республикa комсомольски организацешa низ бола комсомольски яхь йоаржаяьй «Пятилеткана — къона барий хьинаре къахьегам, говзал, кхетам» яхаш девиз а йолаш.

Цу яхьа керттера маIан сенах латт аьлча, из латт, массе тайпарча кагирхоша парте XXIV съезда решенеш кхоачашъеча хьинаре дакъa лоацилга Iалашдарах, хьинаре къахьегам, лакха профессиональни говзал, тIехдика дешар, Iилма-технически творчество ихьена вIашагIтохарах. Духхьал из хул кердача пятилеткa маIаной хьисапон мa яххара. Республикерча бIаьш кагийча нахен мехкарашен, дуккхача комсомольско-кагирхой коллективаша, парте программа кхоачаш а еш, денгара денга доккхий толамаш доах, производственни заданеш тIехкхоачашъю.

Ерригачa республике довзаш да «Старогрознефть» НГДУ-рча къоначa коммуниста Кротов Георге кулгалдеча № 700 йолча комсомольско-кагирхой бригада, СМУ-6 Никитенко Анатолий керте латтача, мехка комсомола къахьегама гIулакхий летописа юкъе дIаязъяьча гIишлошъерий бригада, Гудермесски района «40 лет Октября» колхозерча Висалиев Минсолта звеной, Шаьла района Куйбышева цIерагIча колхозерча № 3 йолча шурий-товарни ферма къонача дояркай коллектива, Наьсарен района «Назрановский» совхоза Аьлтий-Юртарча отделене шурий-товарни фермерча, Сунженски района XIX партсъезда колхозерча къоначa дояркай коллективай, кхычар башха-дика гIулакхаш.

Ленински зачето, кагирхой къахьегамен политически хьинар айдаларо новкъостал даьд къонача болхлойн колхозхойн къахьегама социалистически дисциплина дIахо чIоагIъяра.

ПрофессегIа лелаю яхь чIоагIгIа юкъеенай комсомольски организацей балха практикана. ХIана республикерчa лоархIамегIа йолча производственни участкашка вIашагIa а ехка, болх беш я 600 комсомольско-кагирхой коллективаш. Предприятешка кадрай общественни отделаш яхкаро, кадрови болхлошa къонагIa бараштa шефство оттаяро новкъостал даьд къахьегамца коммунистически гIулакх леладергдола уйла кагирхошта дег чу йоссаяра, производственни заданеш кхоачаши тIехкхоачаши яра.

Республикерча 150 эзар зIамигачa сагон йоIон дакъа лаьцача «Тхо Ленинен партен гIулакхa тешаме да» яхача Ленински зачето хьахьекхар хьамсарчa партена кагирхой чIоагIгIа мутIахьа хилар, къахьегаме кердa толамаш даха кийча хилар.

Наьха хила йиш йолаш долча хIамаех эггарa кертердар долаш я Советий Мехка къона тIехье — коммунистически общество хьалъяра идея. Из вай кагирхой доккха праз да.

Революци дегIаахара ерригача этапашка хьинаре, боккхa низ, парте тешаме гIоичен резерви хиниаб кагирхой.

«Кагирхой Союз а коммунизме бахa безам болаш бола кхы мел бола кагирхой a коммунизм хьалъе Iомабала беза». В. И. Ленин цу дешаща кхайкар РКСМ III съезда делегаташка. Цу формулаца эггара низ болашагIен практически бола хьехам беннаб къоначерна. Республика комсомольцашен кагирхошен тешаме кхоачашду В. И. Ленина васкеташ.

Комсомола юкъмоттигера декхар да, аьнна КПСС XXIV съездо, коммунистически идейноста, советски патриотизма, интернационализма, массе оагIорахьара вIаштIехьбаьнен дисциплина йолаши хургболча уйланцa кагирхой хьалкхебар, социалистически строяна карагIдаьннараши цун совленаши хадданза кагирхошта дIайовзийташ пропагандa яр, хIара къона саг керда общество хьинаре хьалъер хургвола гIулакх вIаштIехьдаккхар. Парте из указани ше чакхдоахача гIулакхий низ бола программа, ВЛКСМ балха лаьд, тIум, саннa а лоархIаш тIанийцай комсомоло.

Комсомольски политически дешарa системе шерра леладеш хIамаш да ленински урокаш, теоретически конференцеш, семинараш елга, партен комсомолен ветеранашца, тIем тIа лаьттарашца вIашагIбетталулга.

Ерригача кружокашкен семинарашкен парте XXIV съезда материалаш Iомаю кагийча нахен мехкарашен.

Коммунизм хьалъяра практикана, производственни коллективай вахарца айхха ювзаш Iомаю марксистско-ленински теори.

Республикерча 23 эзар совгIа болча кагийчa нахен мехкарашен толаме чакхдаьккхад комсомольски политически дешара сетерa дешара шу.

Республикерча комсомольски организацей балха практикана чIоагIгIа юкъеденад советски халкъа революционни, тIема, къахьегама сийлен моттигашка гIолла походаш елга, сийлен музеяши уголокаши вIашагIъеххилга, тайп-тайпара спортивни оборонно-массовни мероприятеш чакхйоахилга.

ХIанз республикерча кагийча нахен мехкарашен хьинаре дакъа лоац СССР вIашагIъелла 50 шу дизарa хетаяьча, сийлен моттигашка гIолла еча походе.

Кагирхошта патриотически кхетам балара гIулакха йоккха опыт Iоаяьй г. Грозне, МалгIабика, Сунженски, Гудермеса, Урус-Мартана районий комсомольски организацеша. Республике болх беш я походий итогегIа вIашагIъехка къахьегама сийлен 42 музейи 392 уголоки, В. И. Ленина 15 музей а 12 историко-краеведчески музей а. Спортивни оборонно - массовни балхагa Ерригсоюзни хьажаро а комсомольцийн кагирхойн физически тIема-технически кийчон экзамено а новкъостал даьд кагий нахи мехкарийн физически культуран спортен занятешта шерра юкъеозара. Комсомольски организацешка каст-каста хул спортивни яхьаш, шеръеннай спортивни секцейи кружокийн сеть, дуккхагIа хьалду спортивни гIирсаш.

Кагирхой денна хетадаьча, тахан дIадолалургдолча шин дийнахь хургдолча республикански оборонно-спортивни цIейно хьагучабоахаргба керда спортсменаш, кердa энтузиасташ.

Парте съезде чIоагIгIа мах баьб мехка общественно-политически вахаре комсомоло лоацача дакъа, съезда документашкa парте уйла чIоагIгIa тIаерзаяьй кагирхошта, цар йоакхоина, хьаштаста, дагалаттараштa

«Кхыметтел дагайоха а хала я, — йоахар Л. И. Брежнева съезде, — комсомольций хьинар, творчество, кхетам юкъебоагIаш йоацa боахамен культуран гIирсаш хьалдеш йола участок. Ударни комсомольски гIишлош, къонача болхлой говзала групповой конкурсаш, гIишлошъю студенчески отрядаш, кагирхой производственни бригадаш, къахьеген салоIен ахканара лагераш — уж дерригаш a комсомола, советски кагирхой баьчча хаьддаи чIоагIгIа эшаш долен гIулакхаш да.

Парте де a доагIаш доккхал ду коммунизм хьалъерий къоначарех, ший декхар лоархI цо ший политически опыт къоначарна дIателга, кагирхошта идейни кхетам баларa кулгалделга, шоай даьй гIулакх, Ленина гIулакх цар дизза дIадахьара долла хIама делга.

Республика комсомольски организацешa кагирхой классови сакхетам халданза лакхбу, буржуазни идеологе моллагIча гIулакхашца машар хургбоаца уйла дег чу йоссаю царна. Республика комсомоло ший декхар лоархI буржуазни пропаганда хоадамболлаш юхаеттарах, империалисташ дег тIара гоама хургбола уйла кагийча нахан мехкараштен дег чу йоссаярах.

Республикерча кагирхоша чIоагIгIa уйла тIаяхийта Iомаю дIаяха вай Даьхен турпал ха цун тахане йизза лораяри башха-дика кхоане са цa кходеш хьалъяри духьа.

Укх деношка республикерча комсомольцашен кагирхошен чIоагIгIa дош ду — массазa а доллача хIаманна а хьамсарчa Коммунистически парте гIулакха, Ленинa гIулакха тешаме хила, доккхагIдолчa ноахала эстафета сийленца дIаяхьа, шоай деррига низаши хьинари, къонача дегай йIовхал КПСС XXIV-ча съезда решенеш кхоачашъяра дIатела.

О. МЯКИЕВ,
ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома секретарь.

ТХА ДЕГАОНДАЛО

А. Шерипова цIерагIча Грозненски нефтемаслозавода комсомольски организаце мугIарашка 370 комсомолец ва. КПСС XXIV съезда накъаболхаш, тха заводерча комсомольцашен кагирхошен белгталара дакъа лаьцар вай мехка коммунистически общество хьалъяра гIулакха юкъе. Пхе шера план ханал хьалха кхоачашйир заводо. Цу даькъе кIезига хIамаш карагIдаьннадац завода комсомольцашта. Цар иштта хьинаре дакъа лоац завода общественни вахаре а. Комсомольций кагирхойн дегаондало а цар доккхал деш а я комсомольски ударни гIишло я аьнна хьакхайкаяь карбамидни депарафинизаце установка. Каст-каста субботникаш ду № 39—40 йолча установке. Цу шин установке дика вIаштIехьбаьккхаб комсомольски прожектора болх. Цо дуккха кхоачамбоацараш гучадаьхад, технологически оборудовани, гIишлон - материалаш мишта Iалашъю хьожаш рейдаш яьй.

Завода комсомольски организаце массе оагIорахьара новкъостал ду ше шефство лелаеча № 3 йолча школана. ХIара установкера хьожабаь комсомольцаш - вожатеш — производственникаш бахийтар цига школьникашта кхетам балара гIулакха доккхий декхараш тIа а дехка. Пионерашцен школьникашцен беш бола болх керттерча даькъе царна профессиональний къахьегамен кхетам балара тIаберзабаь бар. БIаьччача шера школьникий теркам тIаберзабаьб царга професси харжийтара. Завода комсомольцаша шоаш кийч а яь школана елар «Тха завод» яха стенд. Цхьа санна, дуккхаза а заводе экскурсе кхийлаб школьникаш. Цига уж хиннаб шоай вожатеша балхаш деча моттигашка хьожаш. Пионерски сбораш йолча хана каст-каста школьникашта хьалхашка къамаьлаш ду дикагIа болча комсомольцаша.

Заводе я комсомольско - кагирхой цехаш, къахьегаш 140 саг а волаш. Производственни декхараш кхоачашдарца цхьана Ленински зачетагIа Ленина балхаш а Iомадаьд кагирхой коллективо. Комсомольско - кагирхой цехашка болх беш мел вола саг коммунистически къахьегама ударникаш ба. Ленински зачета итогаш еча хана № 3 йолча комсомольско - кагирхой цехо завода коллективашта юкъе шоллагIа моттиг яьккхар.

Производственни гIулакхаш дизза кхоачаш а деш, завода кагирхоша дика салоIилга а вIаштIехьдоаккх шоашта.

Кагирхошта юкъе кхетама болх беча хана «Огонек», походаш яр, салоIача зонашка ахар санна йола мероприятеш чакхйоах. Масала, Дунен халкъашта юкъера кхалнаьха ди — 8-гIа март тIакхоачаш вIашагIкхийтар белгалбаьннача нахаца. Бийха боалабир: гимнастика дунен абсолютни чемпионка Л. Турищева, тренер В. Растороцкий, поэтесса Р. Ахматова, кхыбараш. Коталон ди тIакхоачаш а иштта вIашагIкхетараш вIаштIехьдаьхар «Огонекo». Цига бар Сийлахь-боккхача Даймехка тIем тIа дакъа лаьцараш, Советски Союза Турпалаш, инарал Попков.

Иштта вIаштIехьйоах оаха салоIа сайренаш а. Укх гаргтарча хана «Басма коч» яха сайре кийчъе лерхI. Коч дикагIа хьан тег хьажа еш йола ший тайпара конкурс я из. Сентябрь бетта «гуйран бал» хургъя. Дакъа лоацараш берригаш комсомольцаш a болаш «элита» яха эстрадни ансамбль я тха заводе. Тха ансамбло республикански хьажаре кхоалагIа моттиг а яьккха III-ча степена диплом ийцар.

Городерча йоккхийча предприятешкарчарна нийсса лел тха завода спортивни гIулакхаш. Болх беш я футбола, волейбола (маIача наьха а кхалнаьха а), баскетбола, тениса секцеш, кхыяраш. Лоацца аьлча, барт тайна я дуккхача къамех латта тха предприяте коллектив. ЧIоагIа доттагIал да тха оаха шефство лелаеча «Красноармейский» совхозацен эскара даькъацен. Тха ансамбль концерташ уттаде каст-каста ух совхоза къахьегамхой балха боахкача, хIаьта цар тхо чIоагIа безаме тIа а эц. Спортивни командашта юкъе яхьаш лелаю оаха.

Завода комсомольцаши кагирхойи хозача производственни общественни гIулакхашца накъаболх шоай цIейна — советски кагирхой Денна.

С. МЕЛЬНИКОВ,
ВЛКСМ комитета секретарь.

А. Шерипова цIерагIча нефтемаслозаводе лаборантка я комсомолка Дорганева Люба. Укхаза болх бу 2 шу совгIа ха мара еце а хьинаре- къахьегарца, новкъосташца Iимерза хиларца, иштта юкъарча балха дика дакъа лацарца коллективана ше дуккхаезаяьйтай цо. Производственни план массаза а тIехкхоачашъю, цеха комсомольски организаце бюро член я Люба.

Цул совгIа лабораторе коллективо шийна тIадилла школьни сектор лелаяра декхар дика кхоачашде вIаштIехьдоал цун. Иштта каст-каста йодаш дика новкъостал ду Любас ше шефал деча класса а. Ала деза комсомолка лабораторе еш йола производстваца ювзаенна еррига анализаш дика караерзаяр.

СУРТА ТIА: лабораторе анализ еш я Дорганева Люба.

И. Плиева сурт.

ЛЕНИНА ПАРТЕ МУГIАРАШКА

ХIара комсомольцо ший эггара сий долашагIа дола декхар лоархI шийх коммунист-ленинец ала бокъо яккхар. ХIаьта дуккхачар шоашта из сийлахь бокъо йоах шоай хьаьналча къахьегамцен общественни вахаре хьинаре дакъа лацарцен.

Масала, Грозненски аьшка-бетонни конструкцей завода слесарь Струков Валерий коммунистически къахьегама ударник ва. Производственни планаши заданеши дайм гIехкхоачашъярах администраце цкъа санна дуккхаза а поощрени яьй цунна. Цул совгIа, из дружинник а ва. Художественни самодеятельносте дакъа лоац. ДIахо деша а ха корайоагIа цунна.

Валере КПСС членалла кандидат ше дIачуэцалар аьнна заявлени еннача хана, предприяте коммунисташа массавa раьза а хиина кхоачашдир цун дехар. ХIаьта дукха ха йоаццаш КПСС Заводской райкома бюрос чIоагIдир В. Струкова заявлени ювцаш хиннача партсобране протокол.

Дика болх беш я «Горплодоовощеторга» № 4 йолча тика продавец комсомолка Манкиева Дугурхан. Каст-каста дакъа лоац цо комсомольски рейдашка, профсоюзни комсомольски организацеша чакхйоахача кхыча мероприятешка. Дугурхана а лаьрхIад ший вахар Ленина партеца дувза. Цо лийрхIар кхоачаш хилар цун. Укх деношка дIаделар цунна КПСС членалла кандидатa карточка.

Ший вахарера из лоархIаме событи дагахьала ювцаш шийна ловца баьккхача, Манкиева Дугурхана дош делар дIахо кхы а дикагIа къахьега.

В. АЛАЕВ.

Укх сурта тIа вайна гу № 26 йолча технически училище деша багIа мехкарий. Хьахулча бетта паччахьалкхен экзаменаш дIалургья цар. ХIанз «Индпошива» фабрика модай цIагIа практиках ба уж. Белгалдаьккха деза шоаш Iомаеш йола маIача наьха барзкъаш гегара говзал теоретически а практически а цар дика Iомаеш хилар. Сурта тIа хьахьоккхача тайпара балхара мукъа болча хана каст-каста вIашагI а кхийте шоай дIаяла езача экзаменашта кийчлуш хул уж. (Ардехьара аьттехьа): Колесникова Таня, Сугак Люба, Харламова Валя.

И. ПЛИЕВА сурт.

Хоза кхаъ боахар

Бувзама Алханкалински отделене почтальон я нохчий къона йоI Айдаева Сацита. Цхьа шу совгIа ха мара яц цига цо болх бу. Цу лоаццача хана ший участке бахача нахa а бувзама отделене коллективана а ше езаяйта вIаштIехьдаьннад цун.

Ший ханнахьа письмош, газеташ, журналаш дIакхахьарал совгIа, малагIча изданешта яздала мегаргла дувцаш ший участке чакхйоал Сацита подписка ечa хана. Цул совгIа, болх беш ше а укх шера 10 класс чакхъяккха а вIаштIехьдаьннад къоначa йиIий.

Сурта тIа: почта дIалуш я Айдаева Сацита.

Я. ЦУЕВА сурт.

ХЬАЛХАРЧА МУГIАРАШКА

КПСС XXIV исторически съезда решенеш кхоачаш а еш, Шаьла района комсомольцашен кагирхошен доккхий толамаш доах хьатIадоагIача кагирхой Ден сийна тIанийца социалистически декхараши планаши кхоачашъеча. Ялх бетта продукци арахецарен цунна реализаци арен план 15 июне кхоачашъяьй района промышленни предприятеша.

Укх шера 7 мае Ерригсоюзни комсомольски собрани йолаш гIишлой материалийн гIишлой индустрен комбината комсомольцашен кагирхошен лаьрхIар нийслагIча пятилеткa хьалхарчa шера план 25 декабрь хьатIаотташ кхоачашъе. Комсомольски экономе фонде шишша эзар сом дилла соцам баьб «Пищемаш», шекар деча заводий, гIишлой материалийн гIишлой индустрен комбината комсомольцаша.

Дош аьннача да: хьалхарчa ах шера план хIанзле а кхоачашъяьй, 4 эзар совгIа сом кходаьд.

Кердача пятилетка хьалхарча шера план толаме кхоачашъю колхозийн совхозийн комсомольско - кагирхой коллективаша а. Района шурий-товарни фермашта юкъе ах шера план эггара хьалха кхоачашъяьй «Джалка» совхоза II отделене, XX партсъезда цIерагIча, Ленина цIерагIча, Куйбышева цIерагIча колхозий шурий-товарни фермай коллективаша. Дояркашта юкъе хьалха латт «Джалка совхоза» II отделенера Сатаева Малкани Далалова Тамарен, Куйбышева цIерагIча колхозера Эгиева Марини Масхадова Нуржани, кхыбараш.

Районерча дерригача боахамашка хIанз сихдаь гIожа а моша а доакъараш кийчдеш латт. Цу лоархIамеча гIулакха юкъе доккха дакъа лоац механизаторашa - комсомольцаша. Масала, «Автуринский» совхозa V отделене дуккхача шерашка тIаювлача баьший 90 гектар дIайийнаяр. Цкъара хьекхай буц, 130 тонн аьла а йоаккхаш. Цига болх дика бу аргIаш дераша—Максутов Хизарен Манлов СаIидбекен. Дейнен бийсаннен 20 тоннах аргIаш де дезача метте, цар 30 тоннах ду.

«Джалка» совхоза II отделенерча Юсупхаджиева Куржана комсомольско - кагирхой звенос хIанзле 40 гектарa тIарча шекара свеклана оасар даьд, нийлхъяьй, тоаяьй. 1970 шера хIара гектара тIара 470 центнер шекара свекла яьккхар Куржана, хIаьта укх шерa 500 центнер яккха дош деннад цо.

Обработка еш йолча кхыча звеньяша 17 дийнахь бу болх цу звено членаша комсомолкашa Закаева Мархас, Ибрагимовa Айзатa 5 дийнахь бу. ХIара шинарча дийнахь полеводашца агроучеба ю, цига къамаьлаш ду боахама кертерча специалисташа. Юсупхаджиевa Куржана «Хьинаре къахьегарах В. И. Ленин ваь 100 шу дизар белгалдоаккхаш» яха ленински Юбилейни медаль, «За трудовое отличие» яха медаль еннай.

Ханал бутт хьалхагIа тоа а яь дIаеннай шекара заводерча Герханова бригада выпарной цехи свеклa юла отдели.

Района комсомольски организацешта юкъе шерра яржаш латт пятилетка заданеш ханал хьалха кхоачашъяра йолаенна социалистически яхь.

С. ШАХГИРИЕВА,
ВЛКСМ Шаьла райкома секретарь.

ХАЛАГIА ЙОЛЧА—КЪОНАЛ

Юртбоахаме эггара халагIча балхех лоархIаш да хьайбашта деш дола гIулакх. ТIаккха халонна дикагIa духьал оттар къонал я. Из соцам бир аз са-сайца се комсомола XVI съезде йолаш. Из чулоацам болаш яр отчетни доклад а цох лаьцa прених мел даь къамаьлаш а.

Цудукьа тхоай ферме къонабараш, комсомольцаш дуккхагIа хилийта гIерт тхо. ХьалхагIа наггахьа мара къонa саг бIаргагацар тхона юкъе. Бакъдар, аьлча сона сейпа а тоам хетацар боккхийчарнa хьалхашка а. «Укх хa яхача боккхийча истий, дукхача берий ноаной белаж тIа ер безa мухь беррига дIатIа а билла хIана лела са зIамагIий, са къона новкъостий яхаш са дуьар аз». Уж уйлаш, сайна дагадоаллар дIаиувиа, сай ханарча лоалахарчa мехкарашца дагаювла йолаелар со. Цул тIехьагIа цхьанне аьлар, сона бе болх бале со йоагIаргьа, шоллагIчо а иштта аьлар.

ХIанз бIарчa къонабарий коллектив я ферме: Цолоева Яха, Сагова Марет, Цолоева Iайшет, Чигиева Iайшет, Сагова Яха, со, кхыбараш. Ца халдаш тхога бIарг локхаш, — харцахьар дар хьаоалаш, тхона фу новкъостал эш хьожаш ба боккхагIбараш. Къаьстта хьакхашта дегIал йоагIаш тха хьаитех сиха сакхеташ я тха Социалистически Къахьегама Турпал дояркa Барахоева Лемка.

СакъердамегIа, аттагIа я къахьега, салаIа, балхах мукъа долча хана Сагова Марета Сийнача Кхера довкъаш кхайкадеш доккхачa пандара оазо гулду тхо. Шортта деша литература, тайп-тайпара журналаш, газеташ да, ладувгIа радиоприемник я. Юрташка, городе бахачa нахаи тхонен юкъера юкъ хьалхa санна йIаьха яц.

Аре ше а хоза я. Къаьстта укх шера. Каст-каста делхача догIаша урагIухийт баьцаш, миха галгIеша герка а еш латт. Хингилгиш санна дуз доахаш дIалаьхкад алалехьа. Шура IотIаетталу. Сона дикa хет района дояркай хьокхамаш дувцаш йолча доскаш тIа сай новкъостий цIераш кхыча фермашкарчарел дуккхагIа йолаш. Аз сай хIара Iатта 1100 килограмм йолаш шура яьккхай укх шера пхе бетта. Цолоева Яхас 960 килограмм совгIа яьккхай. Иштта хьокхамаш да кхыча къонача дояркай а.

Хьалхарча квартала задани тIехкхоачашйир тхa ферма. Укх квартала яр а иштта оахош тIехкхоачашъергья аьнна хеташ чуийнна къахьегаш да тхо.

Духхьала шоай болх баь, заданеш кхоачашъяь Iаш тхa комсомольцаши кагирхойи. Юкъарча вахаре а дакъа лоац оахa тхоай вIаштIехьдоаллача тайпара.

Са сай юкъарча вахаре дакъа лацара мухь безбеннаб тIеххьарча хана. Укх шера парте мугIарашта юкъеяхай со.

Коммуниста хьалхашка латта декхараш бехктоккхамегIа а чоалханегIа а ма дий. Керттера са партийни поручени я—тха ферма вIашагIъеллача комсомольско-кагирхой бригаде гIулакхаш дика лелаш хилийтара низ, хьинар цa кходдар. Из дага долаш аз сай болх вIаштIехь а боах.

Л. ОЗДОЕВА,
Наьсарерча «Назрановский» совхоза Аьлте-Юртарча ферма доярка.

КЪОНА ПРОДАВЩИЦА

Заводской района центре ягIа «Грознефтехимзаводы» ОРС-а № 7 йола тика. ДикагIчарех я из. Дукха ха йоаццаш реконструкци яьй цунна, керда оборудовани чуоттаяьй. ЦIатIахьежача хоза хинна. на Iеш. цу чу шорта массе тайпара продукташ я, хIама эца чубахача нахана Iимерал. гIулакхаца бa тика болхлой.

Предложеней книжка тIа дукха йоазош да, коллективо болх дика беш хиларах, гIулакх лаьрххIа лeладеш хиларах дувцаш. Цу йоазош тIа каст-каста хьоахаю Оздоева Маржана цIи — Iимерза йоI я яхаш.

Юкъерча школе цхьайтта класс яьккхачул тIехьагIа Казахстана гудникашка йолаелар Маржан торговле болх бе. Юххьанца ученица яр, цул тIехьагIа продавец хилар, советски торговле техникуме деша яхар.

Грозне яха еча ОРС-a коллективе балха яхар из, хIаьта цу хана лена массане а безам тIабаха я эхь-эздел дола йоI, — комсомолка.

— Доккха новкъостал ду тхона кагьчарна, — йоах Маржана, директора Шабазов Хацос. Из ва тхоей професси дуккхаеза, бахача наха гIулакхаш дара сфере отличникаш хила тхо Iомадер. Болх дика барах дукха ха йоаццаш правительственни совгIат — Къахьегама Цеча Байракха орден еннай Хацойна. Ший знанеши опыти камаьрша дIалу цо кагирхошта.

Маржан продавец хинна Iаш. Комсомолка ше хиларах тарра цо дайм кхоачашду комсомоло шийна тIадехка гIулакхаш. Шоай коллективе агитатор я из. ХIара дийнахь перерыв йолча хана беседаш ю цо, вай Даьхен хIара деннарча гIулакхех, газеташ Iара статьяши корреспонденцеши еш.

Дукха ха йоаццаш къонача специалистий Совет вIашагIъеллар ОРС-е. Цу Совета юкъе Маржан а хержар. ХIанззa хиннача хоржамашка къахьегамхой депутатий Заводской районни Советa депутаталла хержай Оздоева Маржан.

С. ВОРОНИН.

ХАНАЛ ХЬАЛХА БУВЛАРАШ

ШIаккха а ца хиннача тайпара хьинар айденна къахьег нислагIча пятилетка хьалхарча шера Грозненски опытно-экспериментальни завода болхлоша. Цхьа бутт дIабахийтаб цар укх шера паччахьалкхен план тIехкхоачаш ца еш. ХIанз июль бетта чотах къахьегаш ба уж. Ер бутт чакхбалалехьа ах шера заданел совгIа 150 эзар сома маьха продукци арa а хецаш ворхI бетта план кхоачашъе берхI завода коллективо. Завода цехашта, участкашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг дIахецац боккхагIбелча мастераша Е. Шуликоси П. Вершининен кулгалдеча коммунистически къахьегама сийлен цIи лелаеча участкай коллективаша.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

* * *

БIаьччача шера ударно къахьега дош а денна болх беш а Грозненски химически комбината дуккхача цехий коллективаш. Царна юкъе хьалха латт полиэтилен арахецача Ю. Данченкоси З. Чингариевен кулгалдеча цехий коллективаш. Цхьа кIира совгIа ха я цар ах шера планал совгIа продукци арахеца. ХIанзлехьа планал совгIа арахийцад бIаьш тоннаш полиэтилен. Царел дукха тIехьа ца юсаш къахьег В. Г. Кальной керте латтача № 17—18 йолча цеха коллективои А. В. Кудриниске кулгалдеча № 16 йолча цеха химикашеи. Ялх бетта план 21-ча июле кхоачашъяьй цар. Ер бутт бовлехьа № 17—18 йолча цеха химикаша планал совгIа арахецаргда 1400 тонн гаргга фенол.

А. РОМАНОВА.

КарагIдийннараши де дезараши

Вай республике кхаьча ца Iеш мехкарча дуккхача моттигашка дIакхоач Нохч-ГIалгIай «Терек» фирме арахеца букъбетта гIантaш, шифоньераш, книжни шкафаш, кхыйола продукци. Уж чIоагIа хоатташи дика дIаэцаши я Орджоникидзе, Краснодаре, Ташкенте, Ставрополе, Оренбурге, Урале, кхыча городашка бахача наха. Цудухьа нислагIча пятилетка хьалхарча шера дуккагIа арахеца лаьрхIад из продукци, лакхара социалистически декхараш тIаийцад фирма болхлоша. 1228 эзар сома маьха мебель арахеца лерхI укхаза соахкарчул дукхагIа. Товарни продукци арахецара шера план 28-ча декабре кхоачашъергья коллективо, планал совгIа 110 эзар сома маьхерча продукцена реализаци ергья. ДIадахача шера хинначул 12,5 процент лакхъе лерхI мебельщикаша къахьегама овсарле а.

ХIанз берригa шоай низ тIа а бахийта уж декхараш кхоачашдеш я фирма цехий, участкай коллективаш.

Во дац мебельщиккий къахьегама толамаш. Продукцена реализаци яра пхе бетта план 101,8 процент кхоачашъяьй цар. Планал совгIа ехкай 74 эзар сома маьха продукци. Товарни продукци арахецара пхе бетта задани а 102,7 процент кхоачашъяьй, планал совгIа арахийцай 110 эзар сом мах бола тайп-тайпара продукци. Къахьегама овсарле лакхъяра пхе бетта задани 105,8 процент кхоачашъяьй. Соахк хьалхарча пхе бетта хинначул 19,3 процент лакхагIа я из укх шера. Арахецача продукцега дIабода мах лохбарах, планал совгIа продукцена реализаци ярах, къахьегам Iилман ларда тIа вIаштIехьбаккхарах укх шера фирма болхлоша пачхьалкхенна планал совгIа 46 эзар сом пайда баьб.

Фирма цехашта юкъе яьржача социалистически хьье укх шера хьалхара моттиг дIахецац Чуйко Николай Ивановича кулгалдеча цхьоалагIча цеха коллективо. Товарни продукци арахецара пхе бетта задани 102,8 процент кхоачашйир цо. Планал совгIа арахийцар 36,1 эзар сома маьха книжни шкафаш. ХIанзлехьа дукха хIама ца эшшаш товарни продукци арахецара ялх бетта план а кхоачашъяьй цеха болхлоша. ХIара дийнахьи буси цига хьаю 130—140 книжни шкаф, хIаьта бетта кийчъераш кхо эзар совгIа хул. Уж хьокхамаш планагIа лаьрхIачул дуккха дикагIа да. Арахецача продукцега дIабода мах лохбарах укх шера цеха коллективо пачхьалкхенна планал совгIа 40 эзар гаргга сом пайда баьб.

Белгалбаьнна дика къахьегаш а цеха коллективо чIоагIа лоархIаши сийдеши а ба столяр А. Хаджимурадов, отделочникий бригада бригадир В. Пареньковa, отделочникаш Б. Чикулаева, В. Гапонова, А. Шишкова, А. Петросян, Ф. Плещенева, кхы дуккха бараш. Юкъера лаьрхIача хIара сменагIа нормаш 130—135 процент кхоачашъю цар.

Творчески болх кхетамца вIаштIехьбаккхара даькъе а эггара дикагIа лоархIачарех я цхьоалагIча цеха коллектив. ХIара кхоалагIвола болхло рационализатор ва цига. Цар укх тIеххьарча хана кийчъяьча рационализаторски предложенеша пачхьалкхенна итташ эзараш сомаш пайда баьб. Цехерча рационализаторашта юкъе дикагIвола рационализатор лоархIаш ва механик Б. Н. Фотиев. Соахк цо кийч а яь, производствана юкъейихьача ялх рационализаторски предложене хIара шера пачхьалкхенна ши эзар сом пайда бу. Укх шера а кийчъяьй цо массехк рационализаторски предложени. Иштта дика рационализатор лоархIаш ва токарь Н. В. Бутузов. Цхьа шу дIадахийтац по производствана юкъе 4—5 рационализаторски предложени ца хьош. Уж санна бола рационализатораш итташ ба цехе.

Цхьабакъда фирма коллектива толамаши производства технико-экономически хьокхамаши кхы а лакхагIа хила йиш яр, нагахь санна производства резервех пайда эцача цхьалола кхоачамбоацараш децаре. Цига дукха моттигаш нийслу заданел совгIа бедал, материалаш, балха хя йоаеш, арахецача продукцена юкъе брак йолаш. Цу тайпара гIулакхаш Iаткъ производства экономикана. Уж кхоачамбоацараш дIадаьхача фирма коллективо беш бола пайда итташ эзараш сомаш лакхагIа хила тарлора. Укх шера хьалхарча бийъ бетта цхьоалагIча филиала болхлоша планал совгIа йоаьй 50 эзар совгIа квадратни метр древесностружечни плиташ, 4,5 эзар совгIа квадратни метр строгани шпонаш, 6200 килограмм гаргга полиэфирни лак, кхыйола материалаш.

ЦхьоалагIча цеха коллектива толамашка хьежача цун гIулакхаш дика лел аьнна хеталургда. Цхьабакъда цун технико-экономически хьокхамашка, рентабельноста боарамга хьежача иштта дика дац цун гIулакхаш а. Укх шера духхьал бийъ бетта цига планал совгIа йоаьй 2200 квадратни метр гаргга шпонаш, 140 квадратни метр совгIа мебельни кизга, 1500 килограмм гаргга полиэфирни лак, кхыйола материалаш. Цул совгIа брак йолаш продукци а нийслу цига. Цу тайпара кхоачамбоацараш нийслу фанеровально-заготовительни, кхыча цехашка а.

МалагIа бахьанаш да нормал совгIа бедал, материалаш йоаяри брак яри. Цун бахьанаш дукха да. Фирме хьакхухьийта хьун материалаш лоха дикал йолаш хул, хIана аьлча уж хьакхухьийтачаргара мебельщикаша доаггIар хьадехац шоай производствана из Iаткъалга ховшшехьа а. ДикагIа долча сортегIа я яхаш хьанийю уж. ХIаьта хила еззача сортагIи стандартагIи йоаца шпонаш а хьанийю, эшшача боарамагIа сомал долаш хилац картон. Полиэфирни лак зехьа дукха довш хилара бахьан да лакови машенаш каст-каста йохаш моттигаш нийсъялар. Уж кхоачамбоацараш предприяте рентабельноста боарама чIоагIа Iаткъаш да.

НислагIча пятилетка хьалхарча шера план хадал хьалха кхоачашъяра, предприяте технико-экономически хьокхамаш тоадара цIенхаштта къовсам а лоаттабеш, цIендаь дIадаха деза мебельщикаша производстве нийслуш дола лакхе цIераш яьха кхоачамбоацараш. Шоай чурча торонех бизза пайда эца беза цар. ТIаккха вIаштIехьдаргда цар хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашден предприяте технико-экономически хьокхамаш дикка тоаден. Цу гIулакха мел эша торонаш я мебельщикий.

Б. КОСТОЕВ.

Сурта тIа: (аьрдехьара аьттехьа) отделочница Б. Чикулаева, отделочникий бригада бригадир В. Пареньковa отделочни балхашка хьожаш ба.

И. Плиева сурт.

ПАРГIАТО ЯЬННАЙ

Эшача ханна шоайла телефон дIа - хьа тоха йиш йоацаш хала хьувзар Карабулаке баха нах. Сунже гIолла мара хьалацар царна эша организаци, предприяти, учреждени, цу гIулакхо дуккха ха йоайора.

Дукха ха йоацаш болх бе йолаеннай укхаза керда телефонни автоматически станци. Укхазарча Кирова цIерагIча колхоза бригадашка, фермашка, промышленни предприятешка ше номерной диск кхоста а дийя телефон тох хIанз.

М. ЗАНГИЕВ.

БАХАЧА НАХА ЭША ТОВАРАШ

Бахача наха эша товараш дукхагIа хулийтаргда яхача дешах къахьегаш ба Назрановски райпромкомбината БуроIалхарча швейни цеха хIамаш тегараш. Цхьа бутт дIабахийтабац цар укх шера пачхьалкхен план тIеххкоачаш ца еш. ХIара болхлочунна лаьрхIача комбината ергача предприятешта юкъе эггара лакхагIа къахьегама овсарле я цу цехе.

ДIабахача май бетта къаьстта дика къахьийгар цеха коллективо. Товарни продукци арахецара бетта план 166,6 процент кхоачаш а еш, планал совгIа цо арахийцар 18 эзар сома маьха продукци.

Уж толамаш доахача хьинаре къахьийгад цеха дикагIа лоархIача мотористка Бисаева Сацитас. Юкъера лаьрхIача хIара сменагIа нормаш 120—130 процент кхоачашъю цо. Цул дукха тIехьабуса бац хIамаш тега мотористаш Горданова Дугурхан, Алиханова Iайшет, Ганижева Шади. Иштта дика къахьегаш ба галстукаш еча участка болхлой Зязикова Дугурхан, Оздоева Лида, Зязикова Фатима, Дзортова Диба, кхыбараш. Сменни нормаш 125—130 процент кхоачашъю цар а.

Н. СМИРНОВ.

«КАЬРДИКА БУРГАЦ» ЯХАЧА КЛУБА ПРИЗ ЯККХАРА

ВIаьстан юкъе дена дIаболабелар республика районашкара эзараш къона футболисташ «Каьрдига бургац» яхача клуба приз яккхар духьа къовсам лоаттабе. Июнь бутт юкъебахача хана зональни турнираш хилар. Чуйнна лайзачул тIехьагIа гучабаьлар городашка Грознен МалгIабикен, Гудермесски районе хьалхара моттиг яккхар духьа лайзарех котбаьннараш.

Ахфинальни ловзарашка дакъа лоацаргда кагегIбарийн боккхагIбарийн группай бархI команда. ЗIамагIбарий группе къовсам дIахо лоаттабе бокъо яьннай командай: «Чайка» (Заводской район), «Факел-1» (Старопромысловски район), г. МалгIабик, «Сийг» (Наьсарен район), «Седа» (Гудермесски район), «Звездочка» (Октябрьски район), «Искра» (Наурски район), «Метеор» (Ленински район).

ХIаьта боккхагIбарий группера котбаьннараш ераш ба: «Планета» (Заводской район), г. МалгIабик, «Стрела» (Ленински район), «Сокол» (Наурски район), «Чайка» (Гудермесски район), «Реал» (Старопромысловски район), «Космос» (Наьсарен район), «Звезда» (Октябрьски район).

Цу командашта юкъе бухсоцаш дола ловзараш хургда. Котъяьннарех йиъ г. Гудермесе финале ловзаргья. Гон тIа кхестача системагIа ловзаргья уж. Росое Къулбехьене хьалхара моттиг яккхар духьа къовсам лоаттабеш 22 июлера деназ 30 июле кхаччалца Грознен Элистен ловзаргья кагегIбарийн боккхагIбарийн группашта юкъе толашагIа йола коллективаш.

ЦХЬАТАРРА ГIА БОАХ ЛИДЕРАША

23 июне бархI городе футболагIа хиннача СССР чемпионата аргIанарча туро лидерашта толам бера. Шин поле тIа «Арарат» котъяьлар ворошиловградски «Зорял» — 2:1. Киева динамовцаша эшабир мехка чемпионаш — ЦСКА футболисташ — 4:1, бакински «Нефтчи» — Донецки «Шахтер» — 2:0. Цхьабакъда, хьоашалгIа баха Москвера динамовцаш котбаьлар шоай тбилисски одноклубникел — счет 2:0 а йолаш.

ГIода тохаш йола бургац 11 метр гаьнара чутехача алмаатинца Михайлина «Кайрат» эшачара кIалхаръяьккхар Минскерча динамовцашца лайзача хана — 3:3. Цхьаккха ца толаш лайзар Ташкенте моттигера «Пахтакора» Московски «Спартаки» — 0:0.

Вож юхейиса матчаш укх тайпара чаккхъяьлар: «Торпедо» — «Карпаты» — 1:1, СКА (Ростова-на-Дону — «Зенит» — 1:0.

ХIанз Киеверча динамовцийн «Араратен» — хIаране 18 очко я.

(ТАСС).

СИХА КIОАРГЛУ БУРУВ

Пятилетка хьалхарча шера ударно къахьегаш я Октябрьски бурувтохара балхий управлене Ю. С. Грищенко керте латта коммунистически къахьегама сийлен цIи лелаю бурувдеттарий бригада. ТIехкIоаргача № 184 йолча скважинана бурув тохаш я из. Цига цо тоха деза бурув 5300 метр яр. Укх бетта 12-ча дийнахь скважинана проектагIа тоха дезаш хинна бурув теха даьлар. Июнь бетта планал совгIа техар 48 метр я. ПроектагIа лаьрхIачул совгIа кхы а бIаь метр бурув тоха лаьрхIад цу скважинана. Толамца дIахо бурув тохаш я бригада. ХIанзлехьа кIоаргденнад из 5368 метр.

Из толам боаккхаш дукха керда техникен технологии производствана юкъехихьай бурувтохача. Цу управлене эггара хьалха производствана юкъе силови режим йихьар из бригада я. Цул совгIа эггара хьалха алмазни остех пайда ийбе йолаеннар а из я. Из бахьан долаш лакхъеннай бурувтохара сухал, 94,6 процентага кхьчай бурув тохача пайда эцаш йола ха. Из хул планагIа лаьрхIачул лакхагIа. Бурувдеттача бригаде белгалъяьнна дика къахьегаш я бурувдеттараш ия. Мишуточкин, Новиков, Корчагин керте латта сменаш.

Г. ЛУКЬЯНОВ.

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

26 июнь

В. И. Ленина цIерагIара майда. 18.00. Концерт (грамзапись). 19.00 Н. К. Крупске цIерагIча ДК художественни самодеятельноста концерт. 20.00. Хроникально-документальни кинофильмаш хьокхаргда.

С. М. Кирова цIерагIара культуран салоIен парк. 11.00. 16.00. Нах вIашагIкхетача майле, ловзараш, массовкаш. 18.00. Ашарий эстрада. Симфонически оркестра концерт. 18.30 Кинолекторий. «Комсомоли кагирхойи Даьхе бахьан лаьттача тIем тIа» лекци, «Советски Союза гIулакх ду аз» яха документальни фильм хьокхаргда. 19.00. Халхарий майда, кагирхой салоIа сайре. 20.00. Тхов тилла театр. Эрсий къаьнача романса сайре, цIаргда РСФСР заслуженни артистка Самогова Гошнау.

В. И. Ленина цIерагIара культура Дворец. 11.00. «Малышок» яха берий кинотеатр болх беш да. «Берий фильмай дунен юкъе» киноутренник. 17.00. Дешара зал. «Эстетически кхетам баларо сага оамал чIоагIъяра дери цу даькъе культурно - просветительни учреждений роли» яха лекци. 18.00. Баьццара театр. Духовой оркестра концерт. 19.30. Баьццара театр «Iилмен дый» яхача журнала материалий обзор. «Атеист» клуб болх беш да. 20.00 Лакхера зал. «Операция «Дубль-зет» яхача Къонача эригела театра спектакль. 20.00. Дворецa парк. Вокально - инструментальни ансамбла локкхача йовзача эстрадни ашарий сайре.

Химикий культура Дворец. 17.00 «Тха коа» яха берий цIей. 18.00 Духовой оркестра концерт.

«Красный молот» завода культура ЦIа. 18.00. Пушкина лирика» яха литературни сайре — кагирхой общежите.

Пролетбата цIерагIара культура Дворец. 17.00. «Дезали школен» яха лекци.

Н. К. Крупске цIергIара культура ЦIа. 13.00. «Кхайк вышка наькъаш» лакдехьарча класса дешархой машенаькъа транспорта болхлошца вIашагIкхетар. 20.00. «Кагирхошта массанахьа а никъ бийла ба вайцига» яха тематически кино хьокхаргда.

27 июнь

В. И. Ленина цIерагIара майда. 10.00. Республика районий командашна дакъа лоацаш йола эстафета. 18.00. Концерт (грамзапись). 20.00. Кинофильмаш хьокхаргда.

С.М. Кирова цIерагIара культуран салоIен парк. «Марша йоагIийла къонал!». Кагирхой Денна хетадаь цIе. 10.00. Волейболах, баскетболах, теннисах йола спортивни яхьаш. 11.30. — Духовой оркестра концерт. 11.00., 16.00. Нах вIашагIкхета майда. Ловзараш, массовкаш, аттракционаш. 15.00. Сабарерча човзарий уголок. Шахматийи шашкайи турнираш. 18.00. Баьццара театр. Хьокхама спортивни выступленеш. 19.00. Духовой оркестра концерт. 19.30. Доккха цIей дездеш дола концерт. 17.00. Тхов тилла театр. 1971 шерара дувхара модаш хьокхаргья. 18.00. Ашарий эстрада. Симфонически оркестра концерт. 18.00. Кинолекторий. Кагирхой тайп-тайпара профессех болча нахаца вIашагIкхетар. 18.30. Халхара майда. Вай ханара бальнии къамаги халхарий конкурс. 20.30. Кинолекторий «Концерте 100.000 номер» яха кинофильм. 22.00. ЦIейна хетадаь концерт.

В. И. Ленина цIерагIара культура Дворец. 9.00. 11.00. «Малышок» яха берий кинотеатр дийла да. Бовзача фаьлгий экран» киноутренник. 17.00. Дешара зал. «Коммунизме яха Iомалуш я къонал» яхача литература обзор, хетаяь я Советски кагирхой Денна. 17.30. Баьццара театр. Духовой оркестра концерт. 18.30. Баьццара театр. «Халкъашта юкъера хьалаш» яха лекци. 19.30. Баьццара театр. «Дунен къонал — вай къонал» яха художественни чтене художественни самодеятельноста коллектива дакъа лоацаш йола тематически сайре. Классически халхара стули. «Нефтепереработчик» эстрадни ансамбла хореографически эстрадни группа. 20.00. Дворецa парке концерт хургья «Флора» ансамбль.

Химикий культура Дворец. 10.00. «Майрен, фийлен хила» массовкаш, ловзараш. 11.00. «Марша йоагIийла къонал» киноутренник. 12.00. Кулг-ловзарий спортивни яхьаш.

Пролетбата цIерагIара культура ЦIа. 9.00 — Бераша краеведчески музее экскурси ю. 12.00. «Пионер» кинотеатр болх беш да. 18.00. «Советий мехка кагирхой! беседа.

Н. К. Крупске цIерагIара культура Дворец. 19.00. Хаттарийн жопийн сайре. «Грозненски машенаькъа отделочи — кердача пятилетке.

ЯЛХ БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

Ялх бетта план 23 июне кхоачаш а яь хIанз июль бетта чотах болх беш я Грозненски швейно - производственни объединене В. П. Бурковас кулгалдеча цеха коллектив. Планал совгIа арахийцай 9800 сома маьха продукци. ПланагIа лерхIачул совгIа дегIаенай къахьегама овсерле, 2,3 процент. Иштта продукцега дIадодар лохдара чотах эзараш сомаш пачхьалкхен ахча кходаьд.

Уж толамаш доахача хьалхарча мугIаре латташ хьабоагIа резервмотористкаш Синогенова Светлана, Селезнева Аня, мото-ристкаш Коткова Люба, Ревятина Люба, мастераш - бригадираш Гришина Алла Михайловна, Сухоплещенко Римма Викторовна, кхыбараш. Шоай сменни нормаш массаза а 130—150 процент кхоачашъю цар.

М. БОТОВ.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

КПИ ЦК XIX ПЛЕНУМ

РИМ, 24 июнь. (ТАСС). Укхаза хьакхоачаш долча хоамех, городе Хайфе 18—19 июне хилар Израила Коммунистически парте ЦК XIX пленум.

Пленуме «Гаргарча Малхбоалерча событешцен дунен халкъашта юкъерча хьалацен дувзаденна Израилера политически социальни къовсам» яха доклад йир КПИ ЦК Генеральни секретара Меир Вильнера.

Израильски доал деча гIозараша, йоах пленума решенеш тIа, дIахо кхухь американски империализм глобальни хьашташта ма эшшара йолен Iарбий мехкашкарча прогрессивни режимашта духьаларен агрессивни экспансионистски политика.

Хьаяьхача Iарбий территорешка правительства сихбаь баха хувшабу нах. Хадданза лакхлу Израила тIема кийчо яра еш йола расходаш.

КПИ ЦК хьаллаьцар шоай бокъонаш бахьан расовой дискриминацена духьал Израила къахьегамхоша лоаттабу лакхлуш бола къовсам. Из къовсам, белгалдоаккх пленума решенеш тIа, Израила доал деча гIозараша лелаеча юкъарча политикана къахьегамхой раьза ца хилар хьагойташ ба. КПИ ЦК харцахьара хIама лаьрхIар забастовка еш бараша духьалара законаш, израильски Iаьдал къахьегама конфликташта юкъе лелхаш хилар, забастовка еш болча болхлоштеи гIулакхерча нахаи полице деш дола оакхарий хьисапера таIазараш.

Чрезвычайни законаш юкъедоаладара раьза хиннача гистадрута (профессиональни союзашта) чIоаггIа критика йир пленума резолюце тIа. Пленумо Израила берригa къахьегамхой тIахьийхар забастовкаш елга ца могийташ дола зоконаш правительствас тIаэцара духьал хилара.

КПИ ЦК духьал яьлар мехка паргIатта лела КПИ ЦК членашта мукъа ца луш израильски Iаьдало леладеча полицейски гIулакхашта, из бахьан долаш царех дукханей пленума балха юкъе дакъа лаца йиш хиланзар.

ГЕНОЦИДА ПОЛИТИКА

ОСЛО, 24 июнь. ТАСС корреспонденташа С. Андреевен А. Коноваловен хьахойт: США-с Индокитае деш дола зуламаш тахкара йолча дунен халкъашта юкъерча комиссе ладийгIар селханарча заседане Iилмахоша-эксперташа даьча лоткъамашка.

Профессора Гюнтер Грюммера (ГДР) комиссена хьалхашка ера Индокитае американски военщинас юкъеккхувлача гербицидаша еш йолча влиянех йола доклад. Доклада тIа йоах, Индокитая территорех химически тIема арена яьй. Доклада даннеша харцде йиш йоаца тешал ду баьцовгIаш хIалакъярал, лаьттана эрози ярал, Iамаря бIехдарал совгIа, гербицидаша наха тайп-тайпара дола лазараш хьедеш хилара а. Гербицидаш юкъе кхувлаш, агрессораша тIом бу долла хIама хIалакдеш — иштта я доклада вывод.

Японски доктора Фунасаке доклада тIа йоалаьяр гаьнаш тIара гIа хIалакдеш йола дефолианташ яха веществаш юкъе йоалаярах йола даннеш. Къулбехьен Вьетнаме хIанзле а 20 процент гаргга хьу толхаяьй дефолианташа. Уж юкъекхувлаш, американаша хIара шера хIалакъю 600 эзар саг кхачанца Iалашвулургвола юртбоахама культураш. Сага дегIах етталуш, дефолианташа слизисти оболочкана воспалени ю, бIаргашта лазараш ду, са доаха органаш телхаю.

Цул тIехьагIа сессе къамаьл дир шведски журналиста Эрик Эриксена. Укх шера февраль бетта Эриксен хиннав Вьетнаме, цига цо дIаяздаьд вьетнамски кхалсаго Нюинг Тхи Киенга дийцар.

Киенга журналиста дийцад Дананга районе шийна бIаргаяйнача американски пехотас цхьан юрта яьча «атаках». Атака результат я вийна 47 воккха саг, кхалсаг, бер. Пхорчашеи экхамашеи доадечара цIаьхха кIалхара даьнна хинна наькхах доалла пхи бер салташа дийра.

Цул тIехьагIа Киенгах партизанка хилар, дуккхача тIемашта юкъе дакъа лоацаш хиннай, човнаш хиннай.

Чжоу-Энь-лая американски журналисташка яь заявлени

НЬЮ-ЙОРК, 24 июнь. (ТАСС). «Нью-Йорк таймс» яхача газето арабаьккхар КНР Пачхьалкхен совета премьера Чжоу Энь-лай американски журналисташца вIашагIкхетарах Пекинерча ший корреспондента баь хоам.

Корреспондента хьахойтачох, Чжоу Энь-лайс аьлар, КНР правительства хьанийцай ядерни пхе пачхьалкхен конференци ярах йола Советски правительства предложени, из предложени ювцарг а я.

Китайско-американски гIулакхаш дувцаш, Чжоу Энь-лайс аьлар, «Китайнен США-нен юкъе дипломатически отношенеш оттаяра керттера йола духьале я вIашагIкхийттача Штаташа Тайвана гонахьа яь кхерамзлен карт».

Чжоу Энь-лай тешаш вар, язду «Нью-Йорк таймса», Китайнен США-нен юкъера контакташ луш -луш шерлургхилярах, бакъда уж сихлургхилар шинна а оагIово низ тIабахийтарах тийша да, аьлар цо.

Цо дIакхайкадир Гуанчжу хургйолча ярмаркана юкъе американски бизнесменаша дакъа лацарах йолча предложенега хьожаш я хIанз китайски правительство, аьнна.

ТОКИО. Укх тайпара моттигаш а бIаргаго йиш я японски столице. Укхаза къе нах бах.

С. Преображенске сурт.

ТАСС фотохроника.

ПРАВИТЕЛЬСТВА ДIАДЕХАР ТIАЙИЦАДАЦ

ВАШИНГТОН, 24 июнь. (ТАСС). Къулбехьен - Малхбоален Азе Вашингтона еча агрессе планах дола дизза бакъдар гучадоаккхаш йола материалаш араяьхача кепайоазон бат судебни порядкагIа дIакъовла гIийрта США правительство селхан ийшар. Пентагона къайлагIарча документех лаьца йола статьяш дIахо йодача хана арайоахилга «Вашингтон пост» яхача газетага соцадайтарах дола правительства дIадехар тIаэцанзар апелляционни суде. Укхаза дувц администраци ше яхар чакхдаккха а цу гIулакха лакхехьарча судага латкъа а гIерташ я, яхаш. Цу материалаша къаман кхерамзленна кхерам тIатосс яхаш правительственни адвокаташа яхар нийса доацаш лаьрхIар федеральни апелляционни суда ийсе а члено. Цунца цхьана апелляционни судо магийтар ханна 25 июне пIаьраска дийнахь сайрийна 6 сахьат даллалца уж ара ца йоахаш ютилга.

НЬЮ-ЙОРК, 24 июнь. (ТАСС). 25 июне дена Пентагона къайлагIара документаш арадаха мукъабелар «Нью-Йорк таймс» яхача газета Нью-Йорка федеральни апелляционни судо. Бакъда апелляционни судо указани елар окружной судахочоа Пентагона къайлагIарча доклада разделаш тIара малагIаш газета тIа арадаха мегаргда къоастаде, аьнна.

«Нью-Йорка таймса» администраце аьлар Пентагона къайлагIарча доклада тIара арадаха мегаргдараш къоастадеш газета доазув оттадеш яьча цу решенена США лакхехьарча суде апелляци лургья ше.

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллен Грознен кIезиг - дукха морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, хаьда лостам боацаш, гIаьххьача боараме мух а хьекхаш ха хила а фегара температура республике гIолла 21—26, Грозне 24—26 градус йIовхал йолаш хила а тарлу. ДIахорча шин дени шин буси хувцалуш морхаш а йолаш, дукхагIча даькъе йоачан я йоацаш, хаьда лостам боацаш, гIаьххьача боараме мух а хьекхаш ха хила а фегара температура бийсашка 12—17, деношка 27—32 градус йIовхал йолаш хила а тарлу.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Хьажа, ладувгIа

26 июнь

ТЕЛЕВИДЕНИ:

9.05 — Массанена йола гимнастика. 9.30 — Кердадараш. 9.45 — Берашта. Тхоца левза. 10.15—«УнахцIено». Iилман-популярни программа. 10.45 — Вахара путевка. Юкъера школа яьккхачарех йола передача. (гIалгIай меттала). 11.15 — «Бонивура дог» яха художественни фильм (кхоалагIа сери). 12.15 — Юкъера школа йистеяьккхарашта хетаяь передача. 13.15 — «Бонивура дог» яха художественни фильм (йиъалагIа сери). 14.05 — Киножурнал. 14.15 — «Ялата чам» яха Ставске телевизионни спектакль. 15.00 — СССР Халкъий пхьалагIча спартакиаде. 15.30 — «Аргун» яхача альманаха обзор. (нохчий меттала). 15.55 — Музыкальни пауза. 16.00 — «Старт». Телевизионни спортивни журнал. 16.35 — «Виъ танкисти жIали». Телевизионни художественни дуккха серийни фильма премьера. (Польша). 17.35 — Тхо долча коа. 18.00 — Киножурнал. 18.10 — Берашта дола экран. Къонача поэташцен йоазонхоштцен вIашагIкхетар. (нохчий меттала). 10.40 — Дунен халкъашта юкъера обозрени. 19.00 — Мински политехнически института а электронни техника московски института а командаш вIашагIкхетар. г. Зеленоград. 21.15 — «Филателиста кхалхар» яха художественни фильм. 22.35 — Документальни фильма кинозал. 23.00 — Концерт.

РАДИО:

6.30 — Юртара вахар (нохчий меттала). 6.45 — Ашараш. 6.30 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий» «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.28 — «Серлало» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.23 — «Къонал». (эрсий меттала). 9.00 — Москва. 15.15 — Передачай программа. 15.20 — «Къона музыканташ» яхача циклацара передача. Къамаьлаш ду музыкальни училище йистеяьккхараша. 16.00 — «Кавказа Iуйре» яха радиожурнал. 17.00 — Москва 18.30 — «Школьни глобус» яха радиовыпуск. 19.00 — Москва.

27 июнь

ТЕЛЕВИДЕНИ:

9.05 — Берашта йола Iуйранара гимнастика. 9.15 — Кердадараш. 9.30 — Актюбински телевидене студе программа. 10.30 — «Музыкальни киоск» Передача дIахьу Беляева. 11.00 — «Сийрда парус». ПоккхагIа йолча классашка дешабагIарашта йола передача. 11.50 — Советски киноисторецара оагIонаш. «Цирк» яха художественни фильм. 13.20 — Къахьегами вахари вIаши юхе да. 14.00 — «Знаеш» яха Iилман-популярни кинопрограмма. Юрта боахама болхлошта. 15.00 — Футболах йола СССР чемпионат. Ленина цIерагIа йолча Центральни стадионера трансляци. 16.45 — Позам — тIема духьала. (гIалгIай меттала). 17.05 — Музыкальни пауза. 17.10 — Искусства дневник. 17.55 — Футбол. 18.35 — «Виъ танкисти жIали». Телевизионни художественни дуккха серийни фильма премьера. Польша. 19.35 — Шоана, бераш. 19.45 — «Кхераме полет» яха художественни фильм. 20.55 — Передачай программа. 21.00 — Советски кагирхой денна хетадаь концерт. Съездий Кремлевски Дворецера трансляци. 22.40 — Езача атлетиках йола Европа чемпионат. Болгарера передача.

РАДИО:

7.10 —«Грозненский рабочий» газета обзор. 7.18 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.28 — Хоамаш. 7.33 — Передачай программа. 7.40 — Москва. 8.15 — Шоана дукхаезача ашарий концерт. 9.00 — Москва. 15.15 — Передачай программа. 15.20 — «Даьхен наькъашка тIолла» яха очерк. (нохчий меттала). 15.40 — Массанахьа дика нах ба. (эрсий меттала). 15.55 — КIирандийнахьара музыкальни программа. 16.25 — Кердача книжкех дувц. Беседа ю книжни издательства воккхагIволча редактора Зязикова (гIалгIай меттала). 16.45 — Къона тIехье (нохчий меттала). 17.00 — Москва. 18.30 — «Нохч-ГIалгIай дошо седкъий» яхача книжка тIара очеркаш. (эрсий меттала). 19.00 — Москва.

РЕДАКЦЕ АДРЕС; г. Грозный Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш; редактора — 3-44-96; редактора зам.—3-39-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийни вахарен, культуран, промышленностен отделий — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделеи бухгалтерен — 2-60-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры и промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства—3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ05138. Заказ № 6525.